

STANDARD

EKONÖMİK VE TEKNİK DERCİ

YIL : 11

SAYI : 131

KASIM 1972



Ölümünün 34. yıldönümünde,
Türk Standardları Enstitüsü
ve STANDARD, Büyük ATATÜRK'ün
huzurunda saygı ile eğilir.

BU SAYIMIZ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Sanayi Kongresi	3
TSE'den Haberler	5-11
Kitaplıklarla Bilgi Verme ve Belgeleme Merkezleri Kılavuzu	13
Diamonyum Fosfat Stan- dardı	13
Uç Demirler; Standardı ...	16-17
Kuru Erik Standardı	19
Standard Dünyasından Ha- berler	20-28

Summary Of Contents 29-32



NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Kasım 1972 tarihinde basılmıştır.

Ay içinde Ankara'da bir Sanayi Kongresi toplandı. Açılışın TSE salonlarında yapılmasını planlayan «Tertip Komitesi» nedense standardlar konusunda bir tebliğ yapmak için TSE'yi düşünmemiştir. Kongre ile ilgili izlenimleri özetleyen bir yazıyı veriyoruz iç sayfalarda. Başyazımız da bu yonuya ayrılmış bulunmaktadır. Bu yazında konunun enine boyuna durumu ele alınmıştır.



Teknik Kurul ay içinde iki toplantı yaparak 15 yeni standardı kabul etmiştir. Bu arada bazı standardlar da değiştirilmiştir.

Bu sayıda standard yazılarına ağırlık verilmiş, 4 standard üzerinde durulmuştur.



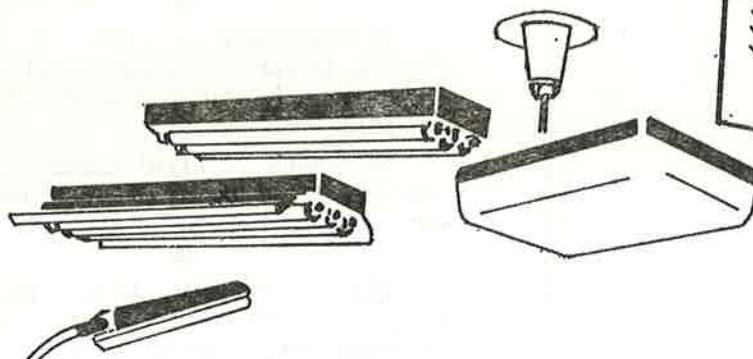
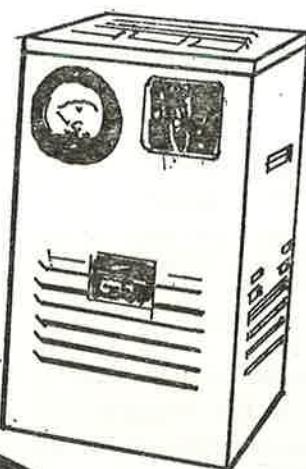
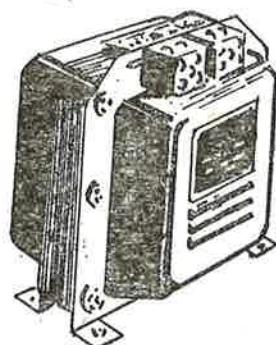
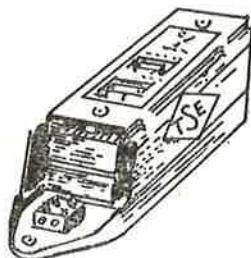
IEC'nin XXXVII. Genel Kurulu 31 Ekim - 11 Kasım tarihlerinde Atina'da toplanmış ve önemli kararlar alınmıştır.

CERTICO'nun beşinci toplantısı da 29 - 30 Kasım tarihlerinde Cenevre'de yapılmıştır.

Bu toplantılarla ilgili haberlerimizi iç sayfalarda okuyabilirsiniz.

Dünyadaki standardlaştırma çalışmalarından da bazı bilgiler veriyoruz. Bu arada ISO'nun 1973 yılında yapılacak toplantısının gündemi de bu sayımızda verilmiştir.

STANDARD



STANDARDDA UYGUNLUK GARANTİSİ
SİNİ ALAN İLK BALAS HEİCO'DUR.

HEİCO MARKASI GARANTİNİN
VE TEKNİĞİN İFADESİDİR

5 WATTAN 5000 WATA KADAR
MONOFAZE HEİCO TRANS-
FORMATÖRLERİ AVRUPA
EMSALLERİ AYARINDA OLUP
İN İYİ VERİMLE ÇALIŞIR

DÜŞÜK GERİLİMLİ YERLERDE
CİHAZLARINI DAHA VERİMLİ
ÇALIŞTıRMak İSTİYORSANIZ
HEİCO REGÜLATÖRÜ KUL-
LANINIZ

HEİCO FLUORESANT BANT
VE REFLEKTÖRLERİ ZERAFETİN
NÜMUNESİDİR

SOKAK AYDINLATMASINDA HEİCO ANTIGRON, ARMATÖR
VE BALASTLARINI TERCİH EDİNİZ
HAYK DEĞİRMENCİOĞLU, YANIKKAPI Sok. 38 İSTANBUL - KARAKÖY
TEL : 44 33 37

SANAYİ KONGRESİ

Faruk A. SÜNTER

20-27 Kasım 1972 tarihleri arasında Ankara'da bir Sanayi Kongresi daha düzenlenmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Makina Mühendisleri Odası'ncı ortaklaşa düzenlenen Kongrenin sunuş yazısı, Tertip Komitesi Başkanı değerli dostumuz Mehmet Gölhan tarafından kaleme alınmış olup şöyle başlamaktadır:

«Atatürk bu sorunu 1 Kasım 1937 tarihinde «Sanayileşmek en büyük millî dâvalarımız arasında yer alacaktır» sözü ile dile getirmiştir. Yazının sonuna doğru ise Sayın Gölhan şu iki görüşe yer vermektedir:

«Ancak bu kongre göreceği destekle amacına ulaşacak ve bu kongreye katılacak kıymetli konuşmacılarla sanayimizin bir çok problemleri çözüm bulacaktır inancındayız.

Bu inançla sizlerden ilgi ve destek bekliyoruz».

Sayın Tertip Komitesinin bu davetine uyarak, biz de Sanayi Kongresinde gereği kadar üzerinde durulmayan standardizasyon konusuna değinmek istiyoruz.

Gerçekten, aynı yolu izlersek, Büyük Atatürk 1 Kasım 1937 Söyleninde, sanayi mamülérini de içine aldığındı şüphe olmayan ticaretin nasıl ilerleyeceğini Türk Standardları Enstitüsü'nün Şeref Holünde yerini bulan şu sözlerle açıkça belirtmişlerdir: «Ticarette en onde gördüğümüz esas, muayyen tipler üzerinde işlemek ve rasyonel çalışmaktadır». Yani Atatürk, 1937 seferinde standardizasyonun ve rasyonalizasyonun tanımını da ortaya koymuştur.



Memleketimizde arada sıradı sanayi kongreleri yapılır, seminerler düzenlenir fakat her sanayi veya tarım kongresinde mutlaka ve mutlaka standardizasyona geniş bir yer ve büyük tartışma imkânı tanınır. Bu son kongrede ise, konuyu bu açıdan ele alan ve tartışmanın sonunda — : «— Peki, bu sanayi kongresi standardizasyon için ne düşündü ve ne karar verdi?» sorunu, açıkta kalmaktadır.

Bereket versin ki, Sayın Sanayi Bakanı Mesut Erez, açılış konuşmasında standardizasyona geniş ve kesin bir yer vermiştir. Bu konuşmanın konumuzla ilgili önemli bir özetini aşağıya alıyor ve 1972 Sanayi Kongresi'nin arşivlerine maletmek istiyoruz: «Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânında yapılan tercihlere uy-

gun olarak Türkiye'nin sanayileşmesi önem taşımaktadır. Kalite, fiat, standardlar ve pazarlama yönünden sanayimiz belli bir dönemde sonunda Avrupa Ekonomik Topluluğu ile rekabet edebilecek bir seviyeye gelmek zorunluluğu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Problemin hali için büyük çaba göstermek zorundayız.»

Sayın Sanayi Bakanının bu konuşmasını, güzel bir tesadüf eseri olarak, Türk Standardları Enstitüsü salonlarında yapmış olması ve büyük alkışlarla karşılanması, baştan beri bu kongrenin noksası olarak düşündüğümüz görüşü ortadan kaldırılmakta ve yerini, Sayın Sanayi Bakanının ifadelerinin tartışmasız kabul edildiği bir kongre kararına bırakmış olmaktadır.



Artık bugün, bütün dünya ticaretinin bir düzene sokulmasında standardizasyonun önemi açıkça anlaşılmış bulunmaktadır. Sağlam bir standardizasyon ve hattâ milletlerarası bir standardizasyon yoksa, milletlerarası serbest bir ticarette yok demektir. Büttün dünya teşkilatları bugün bir yandan dış ticaretteki engelleri kaldırmağa çalışırken en büyük ağırlığı milletlerarası standardizasyonu yerleştirmeye vermekteyler. Avrupa Ekonomik Komisyonu'nun, 1970 den bu yana bu işe verdiği özel önem bilinmektedir. Buna paralel olarak FAO, Ortak Pazar, OECD ve hattâ MTO bu konuda büyük bir işbirliği halinde çalışıyorlar. Düne kadar, millî standardlardan milletlerarası standardara gitme yolu uygulanırken, 1970 Ankara ISO Kongresinde alınan kararlarla bu yol, milletlerarası standarddan millî standarda gitme yoluna gevrilmiştir.

ISO üyelerinden Japonya, B. Amerika ve Güney Afrika, Cenevre'de ISO nezdinde, sif Avrupa'daki standardizasyon hareketlerini izlemek ve gününe karar alabilmek için delegasyonlar kurmuşlardır.



Yukarıda beri belirttiğimiz bu noktalar Sayın Sanayi Bakanlığının kısaca üzerinde durdukları önemli konuların, ülkemizin ekonomik kalkınmasına ne derece etkili olacağını açıkça göstermektedir.

Şimdi, Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından dileğimiz, bu konuda hazırlıklarını tamamlamış bulunan Türk Standardları Enstitüsü'ne standardizasyonun yarını için gerekli gücü kazandırmasıdır.

Pis su tesisatında

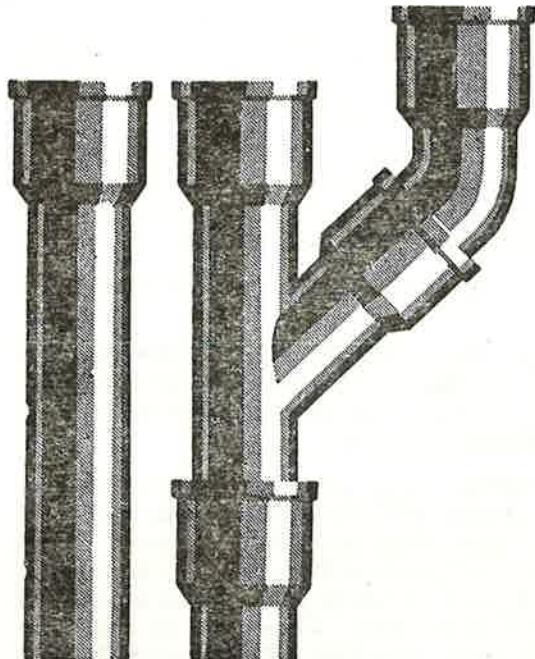
Ölümsüz malzeme

Bayındırlık Bk. Sihh. Tesis. Keşif ve
şartnamesinde 71 a kod numaralı

Türkiye Makine Mühendisleri
Odasının "Kalite Belgesi" ni haiz

Önemli nitelikleri:

- * KATİYYEN YANMAZ
- * TERLEMEZ
- * KOKU YAPMAZ
- * SAĞLAM
- * UCUZ



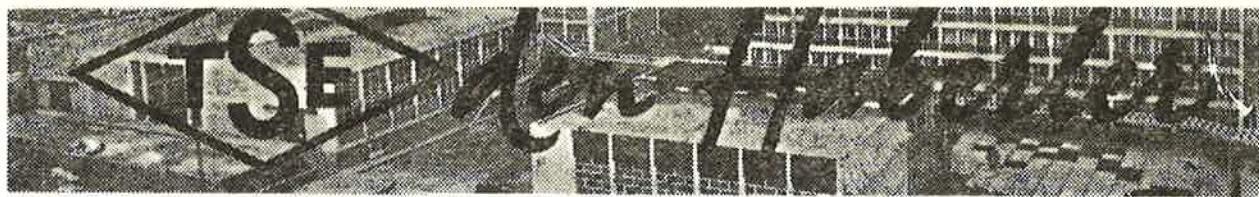
BİK ASBEST
SANAYİ ve Tic. Ltd. Şti.

Merkez: Unkapanı C. 33-Küçükpaşa - İstanbul

Telefon: 26 8130-31-32 Telgraf: BİKASBESTOS

Ankara Şubesi: Rüzgârlı S. Hırdavatçılar Çarş. No. 4

Telefon: 106908 -1177 29



TSE Markası Anlaşmalarının Sayısı 40'a Ulaştı

40 ncı Anlaşma, Karosan Firması İle PVC Yer Dösemeleri Konusunda İmzalandı

Türk Standardları Enstitüsü'nün, standardlara uygunluğu garanti eden TSE Markası'nı kullanma iznini alan firmalarımızın sayısı, geçtiğimiz ay imzalanan bir sözleşme ile 40'a ulaşmıştır.

İstanbul'da faaliyet gösteren ve PVC yer dösemeleri imâl eden Karosan Koll. Şti., mamüllerinin ilgili Türk Standardına uygunluğunu bıyanla bu hususun ilgililere garanti edilmesini sağlamak üzere TSE Standardlara Uygunluk Markasını kullanma izni istemiştir.

Bu istek üzerine firmanın İstanbul'daki tesislerinde incelemelerde bulunan TSE yetkilileri, fabrika'nın standarda uygun imalât yapabilecek teknolojik seviyede olduğunu tesbit etmişler; daha sonra alınan numuneler üzerinde TSE Laboratuvarlarında yapılan denemeler de olumlu sonuç verince firma ilgilileri, TSE Markası kullanma iznini veren sözleşmeyi imzalamak üzere TSE'ye davet edilmişlerdir.

25 Kasım 1972 günü Türk Standardları Enstitüsü'nde düzenlenen küçük bir törende sözleşmeyi Türk Standardları Enstitüsü adına Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Tahir G. Somer, Karosan Koll. Şti. adına da şirket ortakları M. Kemal Titiz ve Kenan Arpak imzamışlardır. Daha sonra firma temsilcilerine, TSE Markası Sertifikası da verilmiştir.

Yapılan sözleşmeye göre, firma, bundan böyle, TS 624 «Polivinil Klorürü (PVC) Yer Dösemeleri» Standardına uygun olarak imâl et-

tiği KAROSAN markalı, 1,6 mm kalınlığında ve 25x25 cm boyutlarının daki 31-52 katalog numaralı asbestli (az esnek) PVC yer dösemelerinin ambalajları üzerine TSE Markasını vurabilecektir.

Standarda uygun, kaliteli imalâti ile, daha önce TSE Markasını kullanma izni almış seçkin firmalarımız arasına katılan Karosan Koll. Şti. ni kutlar, sözleşmenin memleketimize ve kendilerine hayırlı olmasını dileriz.



TSE ile Karosan Koll. Şti. Arasında İmzalanan Marka Anlaşması
Töreninden İki Görünüş

TSE Teknik Kurulu 15 Yeni Standard Kabul Etti

Teknik Kurul, ay içinde iki kez toplanarak 15 standard kabul etmiştir. Bu toplantılar ayrıca bazı standardların revizyonu ve değişikliği ile ilgili metinler de kabul edilmiştir.

A — Teknik Kurul'un ilk toplantısı 11.11.1972 günü Cemal Üner'in Başkanlığından yapılmıştır. Bu toplantıda, önce, TS 24 Çimentoların Fiziksel Muayene Metodları ve TS 661 Örme İç Camasırı standardlarında bazı değişiklikler yapılması ile ilgili öneriler müzakere ve kabul edilmiştir. Buna göre, TS 24'de bulunan «nemli harç metodu ile çimento dayanımı deneyleri» stan-

darddan çıkarılmıştır. Bundan sonra aşağıdaki standardlar kabul edilmiştir :

1 — Sanayide Kullanılan Sodyum Hidroksit ve Potasyum Hidroksit (suda çözünmeyen madde miktarı tayini) :

ISO/R - 987 den alınan bu standartdaki yöntem, sodyum hidroksit veya potasyum hidroksit açısından hesaplandığında suda çözünmeyen madde miktarının % 0,005 veya daha çok olduğu durumlara uygulanmaktadır.

2 — Glikoz Şurubu - Kuru Madde veya Rutubet Miktarının Tayini (Vakumlu Etid Metodu) :

Standard, asit hidrolizi ile elde edilen glikoz şurubunda vakumlu etüv metodu ile kuru madde (veya rutubet miktarı) tayinine dairdir. Bu metod, kurutulmuş selüloz şurubu ve katı glikoza (nişasta şekeri) da uygulanır.

3 — Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Silikatlar - Sodyum veya Potasyum Karbonat Çinsinden Gösterilen Karbon Dioksit Miktarı Tayini (Gaz - volümetrik metod) :

Bu standard, içerisinde sülfiter veya sülfiter gibi indirgen kürek bileşikleri bulunmayan sodyum veya potasyum silikatlara uygulanacağı gibi bu gibi maddeler bulunanlara da uygulanabilecektir.

4 — Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Silikatlar - Numune Çözeltilerinde Yoğunluk Tayini (Hidrometre ve Pikkometre Metodu) :

Bu standardda her iki metod da kullanılmaktadır. Daha duyarlı sonuçlar istendiğinde veya yüksek viskositeli çözeltilerin yoğunluğunun tayininde pikkometre metoduna öncelik verilmesi gerekmektedir.

5 — Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Silikatlar - Gravimetrik Metodla Kuru Madde Tayini :

Bu standardda ilke, deney numunesinin kurutulması, 600-650°C de ısıtılarak kalıntıının tarılmasıdır.

6 — Yazılı Belgelerde Bölümleme ve Alfbölümlemler Numaralandırma : 2145 Sayılı Uluslararası Standard'ın Mevzuat Hazırlık grubunda dilimize çevrilmiş olan bu standard, yazılı belgelere, örneğin el yazmalarına, bazılı yapıtlara, kitaplara gazete makalelerine, tanıtımlıklar ve standardlara uygulanacaktır. Standardda, bölüm ve alfbölümlemleri esası açıklanmıştır.

7 — Kitaplıklar, Bilgi Verme ve Belgeleme Merkezleri Klavuzu :

Standard, kitaplıklara bilgi verme ve belgeleme merkezlerine ilişkin temel bilgileri en uygun şekilde kapsayacak kılavuzların düzenlenmesine yardımcı olmak ve gerektiğinde istenebilecek tamamlayıcı bilgileri de vermek amacını gütmektedir.

8 — Ağaç Kesme ve Kesmede Güvenlik Kuralları :

Ağacın kesilmesiyle ilgili işlemlerin yapılma sırasına uygulanan teknikine ve güvenlik kurallarına ilişkin bu standard ağacın kesilmesini, dalların budanmasını, belirli boyllara bölünmesini ve bunlarla il-

YENİ YAYINLANAN TÜRK STANDARDLARI

No.	Adı	Fiyat (TL.)
TS 58	Floresan Lamba Balastları	13
TS 263	Tek Kat Pamuk Penye Çözgülü İpliği, Ham	5
TS 911	Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış Çelik T Profilleri	7
TS 970	Alüminyum Tel ve Çubuklar (Genel Amaçlar ve perçin için)	39
TS 1077	Bitümlü Maddelerin Yüzme Deneyi Metodu	3
TS 1078	Yol Katranlarında Sulfolanma İndisi Tayini Metodu	
TS 1079	Bitümlü Maddelerde Belirli Penatrasyonlu Kalıntı Oranının Tayini Metodu	3
TS 1080	Parlama Noktası Tayini Metodu (Tagliabue Açık Kabı ile)	3
TS 1081	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Asfalt Çimentoları	3
TS 1082	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Asfalt Emülsiyonları	9
TS 1083	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Sıvı Petrol Asfaltları	4
TS 1084	Yol Üst Yapılarında Kullanılan Katranlar	5
TS 1085	Bitümlü Maddelerin Deneylerinde Kullanılan Termometrelere ait Ölçüler	6
TS 1086	Bitümlü Maddelerde İstıtma Etkisinin Tayini (Ince Film Halinde İstıtma Metodu ile)	2
TS 1087	Bitümlü Maddelerde Özgül Ağırlık Tayini (Hidrometre, Pikkometre ve Su İçinde Tartma Metodları ile)	3
TS 1088	Katranlar ve Sıvı Katran Ürünlerinde Özgül Viskozye Tayini (Engler Viskozimetresi ile)	4
TS 1089	Asfaltik Maddelerde Kraking Tesbiti (Leke Deneyi ile)	3
TS 1090	Bitümlü Maddelerin Organik Çözücüülerdeki Çözünürlüklerinin Tayini Metodu	4
TS 1093	Asfaltların Kinematik Viskozyelerini Tayin Metodu	7
TS 1109	Soymalık Çam Tomruğu	4
TS 1110	Aşbest Çimentolardan Yapılmış Oluklu Levhalar	9
TS 1111	Çelikler ve Demir-Karbon Döküm Malzemeleri Sınıflar ve İşaretler	14
TS 1113	Dikenli Teller (Galvanızlı Çelik)	3
TS 1114	Hafif Agregalar (Beton İçin)	4
TS 1118	Konserve Kutuları - Genel Esaslar - (Gıda Maddeleri İçin, Hermetik, Metal)	4
TS 1125	Meyve ve Sebze Mamulleri Titre Edilebilen Asitlik Tayini	3
TS 1126	Meyve ve Sebze Mamulleri Suda Çözünmeyen Katı Maddelerin Tayini	2
TS 1127	Meyve ve Sebze Mamulleri Mineral Yabancı Madde Tayini	3
TS 1128	Meyve ve Sebze Mamulleri Hidroklorik Asitte Çözünmeyen Külün Tayini	2
TS 1129	Meyve ve Sebze Mamulleri Toplam Katı Madde Tayini	3
TS 1134	Tahıl ve Tahıl Mamulleri Rutubet Miktarı Tayini (Vakumda Kurutma Metodu)	4
TS 1135	Tahıl ve Tahıl Mamulleri Rutubet Miktarı Tayini (Etüvde Kurutma Metodu)	3

gili güvenlik kurallarını kapsamaktadır.

9 — Ağaç Sırık ve Çubuklar :

Standard, bazi ağaç cinslerinin gövde ve dallarından elde edilen sırık ve çubukları kapsamaktadır.

Bunlardan sonra TS 901 Lifli Isı ve Ses Yalıtma Malzemesi standardını revize eden tasarı ele alınmış ve tartışmalar sonunda bu metin de kabul edilmiştir.

B — Teknik Kurul'un ikinci toplantısı 15.11.1972 tarihinde yapılmıştır. Gündem gereğince ilkin TS 301 Kayın Kerestesi standardının mecburi kılınması hakkındaki öneri kabul edilmiş; daha sonra TS 56 Süperfosfat ile TS 836 Amonyum Nitrat (gübre olarak kullanılan) standardının bazı maddelerinin değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

TS 591 Beyaz Peynir standartının 2.2.2.3. maddesindeki yağ tayini ile ilgili metoda ek olarak «Gerber Metodu» nun da konulması uygun görülmüştür.

Bundan sonra yapılan tartışmalar sonunda aşağıdaki standardlar kabul olunmuştur :

10 — Sanayide Kullanılan Üre-Valümetrik Metodla Azot Miktarı Tayini :

Bu standard, sülfürik asit fazlasında amonyağın absorbsiyonu ve uygun bir belirteç karşısında asit fazlasının ayarlı sodyum hidroksit çözeltisi ile geri titrasyonu esasına dayanmaktadır.

11 — Sanayide Kullanılan Üre-Valümetrik Metodla Alkalilik Tayini :

Standarddaki metodun prensibi, alkaliliğin ayarlı hidroklorik asit ile belirteç karşısında titre edilerek tayinidir.

12 — Sanayide Kullanılan Üre-Demri Miktarı Tayini :

Standard, Fotometrik metodla demir tayinine dair olup ISO/R-1595 den dilimize çevrilmiştir.

13 — Şeftali - Soğuk Depolama Kılavuzu :

Standard, şeftalilerin uygun bir şekilde soğukta depolanması için gerekli koşulları sağlama metodlarına dairdir. Meyveлерin toplanması depolanması, en uygun depolama koşulları standartda ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

14 — Karnabahar - Soğuk Depolama Kılavuzu :

Standard, karnabahar çeşitlerinin uygun depolama koşullarını sağlama metodlarına dairdir. Hasat, depolama gibi hususlar ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

15 — Elma - Soğuk Depolama Kılavuzu .

Elmaların uygun bir şekilde soğukta depolanması için gerekli koşulları elde etme metodlarına dair olan bu standard elmaların depolama sırasındaki fizyolojik hastalıklar teker teker sayılmıştır.

«BEYAZ PEYNİR», «SÜPERFOSFAT» ve «AMONYUM NİTRAT» STANDARDLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILDI

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulu, 15 Kasım 1972 tarihli toplantıda, TS 591 «Beyaz Peynir», TS 566 «Süperfosfat» ve TS 836 «Amonyum Nitrat» (Gübre olarak kullanılan) Standardlarında yapılacak ilave ve düzeltmeler hakkındaki ilgili hazırlık Gruplarının tekliflerini kabul etmiştir.

Bakanlar Kurulu kararı ile mecburi yürürlüğe konulmuş bulunan TS 566 «Süperfosfat» Standardında yapılan değişiklikler, Bakanlar Kurulu'na sunulmuştur. Bu değişiklikler, Bakanlar Kurulu Kararnamesi Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra mecburi yürürlüğe girecektir.

Aşağıda, bu üç standardın değişikliğine uğrayan maddelerinin eski ve yeni metinlerini okurlarımızın bilgisine sunuyoruz:

TS 591 Beyaz Peynir Standardında Yapılan Düzeltmeler :

Eski Metin :

2.2.2.3 — Yağ Tayini :

Peynirde yağ tayini, Schmid - Bondzynsky Ratzlaff metoduna göre yapılır. (Daha sonra tayinin yapılış şekli anlatılmaktadır.)

Yeni Metin :

2.2.2.3 — Yağ Tayini : (*)

— Schmid - Bondzynsky Ratzlaff Metodu İle (Standarddaki aynı metin)

— Gerber Metodu İle

3 g uylamış peynir, lâstiği ile beraber darası alınmış behercikte tartılır ve Van Gulik Peynir Butirometrisine konulur. Butirometrenin diğer ağızından 10 ml sülfürik asit ($d = 1,5$) katılır, lâstik mantar kapatılır. 70°C luk su banyosunda, ara sıra karıştırılarak, peynirin tamamen çözünmesi sağlanır. Sonra 1 ml amil alkol katılır ve iyice çalkalanır. Butirometrenin 35 işaretine kadar sülfürik asit ($d = 1,5$) katılır. 10 dakika santrifüje edilir. Tekrar 65°C luk su banyosunda 5 dakika tutulur ve butirometrede yağ yüzdesi doğrudan doğruya okunur.

2.2.2.4 — Tuz Tayini :

4. satırda (nalojen)
17. satırda (KSGN)

— (halojen)
(KSCN)

(*) Yağ tayininin hangi metodla yapıldığı deney raporunda belirtilmelidir.

TS 566 Süperfosfat Standardında Yapılan Düzeltmeler :

Standarddaki Metin:

1.2.2.2 — Serbest Asitlik

Toplam serbest asitlik ($P_2 O_5$ olarak) süperfosfat ve tripl süperfosfatta % 2,5 den daha çok olmamalıdır.

3.2.2 — Ambalajlı Süperfosfatlar net 50 kg ağırlıkta piyasaya arz edilecektir. Torba ağırlığı tarişa dahil değildir.

Kabul Edilen Metin:

1.2.2.2 — Serbest Asitlik

Toplam serbest asitlik ($P_2 O_5$ olarak) süperfosfatta % 3 den, tripl süperfosfatta % 4,5 dan daha çok olmamalıdır.

3.2.2 — Ambalajlı Süperfosfatlar brüt 50 kg ağırlıkta piyasaya arz edilecektir. Torba ağırlığı tarişa dahildir.

TS 836 Amonyum Nitrat (Gübre olarak kullanılan) Standardında Yapılan Düzeltmeler :

3.1 — İşaretleme

Sonuncu paragraf :
— «Dikkat ateşten koruyunuz» ibaresi.

3.1 — İşaretleme

Sonuncu paragraf :
— «Dikkat ateşten koruyunuz» ibaresi (yalnız sınıf II için dir).

ELEKTRİK TESİSATINIZDA KALEPORSELEN EMNİYETİ

**Kaleporselen'in
2 amperden
100 ampere
kadar normal ve
gecikmeli
sigorta buşonları
piyasaya
sunulmuştur**



Sigorta buşonlarının
porselen ve metal
kısımlarının aynı
fabrikada imal ve montajı;

Türk ve dünya standartlarına uygun
imalât ve bunun sonucu
olan kullanım güvenliği

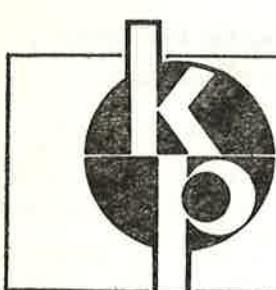
TÜRKİYE'DE İLK DEFA KALEPORSELEN'DE

TS 50 kapsamına giren malzemelerde
 TSE kalite-garanti belgesi;
Batı Alman LINDNER GmbH firmasının lisansı;
% 100 Türk sermaye ve emeği

TÜRKİYE'DE YALNIZ KALEPORSELEN'DE

KALEPORSELEN İMALÂT PROGRAMI:

- 2-100 amper arasında D tipi normal ve gecikmeli sigorta buşonları
- Kofre, duvar, mermer tablo ve hava hattı şapkalı sigortalarıyla kapakları
- Her çeşit duy ve globular
- 6-630 amper arasında, 4 ayrı boyda NH bıçaklı takat sigortaları ve aitlikleri
- Elektronik merdiven otomatığı
- Çeşitli bağlantı elemanları
- Sıva üstü ve sıva altı porselen izolasyonlu anahtar-priz serisi
- Özel siparişlere göre porselen, steatit ve kullanılmış yerine göre çeşitli hamurlarla her türlü izolasyon malzemesi



KALEPORSELEN ELEKTROTEKNİK SANAYİ A.Ş. MERKEZ: Karaköy Tersane Caddesi 240/6 Telefon: 49 62 50 - 49 19 90

FABRİKA: Safraköy, Halkalı Caddesi 170 Telefon: 73 76 72 - 73 73 79

ANKARA (irtibat bürosu): Ambarlar Caddesi Beyaz Saray Ap. Kat I Sıhiye - Telefon: 18 93 48

1972 Sanayi Kongresi Toplandı

Bu vesile ile düzenlenen Sanayi Haftasını ve Kongreyi Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mesut Erez TSE konferans salonunda açtı

Sanayi ve Teknoloji, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklar ile, Makina Mühendisleri Odasının ortaklaşa düzenledikleri 1972 Türkiye Sanayi Kongresi ve Haftası, 20 Kasım 1972 günü Türk Standardları Enstitüsü Konferans Salonunda yapılmış bir törenle açılmıştır.

Millî Savunma Bakanı Mehmet İzmen, Bayındırlık Bakanı Mukadder Oztekin, bazı parlamenterler ve kalabalık bir dinleyici kitlesinin katıldığı töreni, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mesut Erez bir konuşma ile açmıştır.

Erez, bu konuşmasında Cumhuriyet dönemindeki sanayileşme çabalarının tarihçesini anlatmış; planlı dönemdeki gelişmelere değinmiş ve Üçüncü Beş Yıllık Plânda sanayie verilen önemi açıklamıştır. Konuşmasının bir yerinde Bakan, özetle şunları söylemiştir: «Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânda yapılan tercihlere uygun olarak Türkiye'nin sanayileşmesi önem taşımaktadır. Kalite, fiyat, standardlar ve pazarlama yönünden sanayimiz belli bir dönemde sonunda AET ile rekabet edebilecek bir seviyeye gelmek zorunluluğu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Problemin halli için büyük çaba göstermek zorundayız»

Törende daha sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Nuri Kodamanoğlu ve Makine Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Tataroğlu birer konuşma yapmışlardır.

Kongre çalışmaları aynı gün öğleden sonra A.T.T.A. Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Yüksek



Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mesut Erez, Sanayi Haftası ve Kongreyi Açarken



Açılış Törenini İzleyenlerden Bir Görünüş

Okulu Salонlarında başlamış ve 24 Kasım akşamına kadar devam etmiştir. Türk sanayiinin çeşitli konularını ele alan 64 tebliğin tartışıldığı toplantılarında ortaya çıkan sonuçları, daha sonra değerlendirilmiştir.

Sanayi Haftası vesilesiyle Saya- yi ve Teknoloji Bakanlığı girişin-

de bir de Sanayi Sergisi düzenlenmiştir.



TSE Yönetim Kurulu Üyesi Cemal Üner «Standard ve Tüketicisi» Konulu Bir Tebliğ Verdi

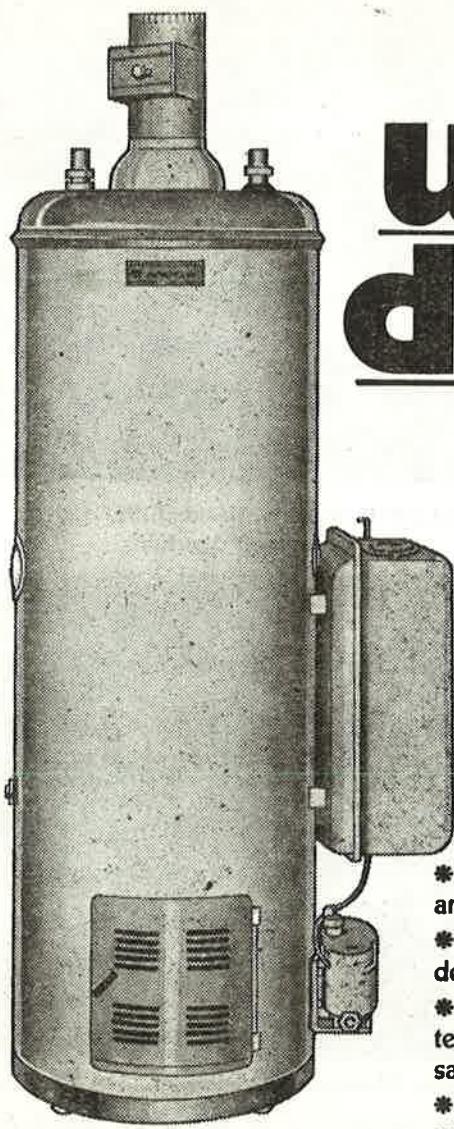
Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyesi Makina Y. Mühendisi Cemal Üner, 1972 Sanayi Kongresine «Standard ve Tüketicisi» konulu bir tebliğ sunmuştur.

23 Kasım Perşembe günü yaptığı konuşmada Cemal Üner, standartizasyon ve Türk Standardları Enstitüsü'nün faaliyetleri hakkında geniş bilgi vermiş; bu arada Enstitü'nün standardlara uygunluğu garanti eden ve memleke'imizde tüketiciyi koruma konusunda en etkili uygulamayı teşkil eden TSE Markası üzerine ayrıntılı açıklamalarda bulunmuştur.

Üner, konuşmasının sonunda, dinleyicilerin sordukları çeşitli soruları da cevaplandırmıştır.



TSE Yönetim Kurulu Üyesi C. Üner, Sanayi Kongresinde «Standard ve Tüketicisi» Konulu Tebliğini Verirken



ucuz devamlı bol bol **sıcak** **su**

Peşin: **2020** lira
(veya ayda **170** lira taksitle)

- * Su kapasitesi büyük olduğundan 105 litre suyu arzu edilen sıcaklıkta uzun zaman muhafaza eder
- * Termostatı sayesinde suyun sıcaklığını istenilen dereceye göre otomatik olarak ayarlar
- * Çift cidarlı olduğundan ve cam pamuğu ile tecrib edildiğinden ısı kaybı yoktur. Bu özelliği sayesinde asgari sarfiyatla azami randıman sağlar
- * Su ve gaz basıncı ile alâkalı olmadığından en düşük tazyikte dahi en yüksek randımanla çalışır. Evin suyu kesildiği hallerde depodan gelen su ile çalışmaya devam eder
- * Odunun ve kömürün kırı, depolama külfeti ve taşıma zahmeti bahis konusu değildir
- * Gazyağı ile çalıştığından ve otomatik karbüratörlü olduğundan yüzde yüz emniyetlidir
- * Banyonuzun renk armonisini tamamlamak üzere mavi, pembe, sarı ve beyaz renklerde piyasaya arzedilmiştir.

OTOMATİK

ARCCELİK **termosifonu**

Genel Satıcıları: BEKO TİCARET A.Ş., Tel.: 49 00 89 - BURLA BİRADERLER ve Şs., Tel.: 45 52 00

TSE Hazırlık Gruplarında

A - YENİ KURULAN VE ÇALIŞMAYA BAŞLAYAN TEKNİK KOMİTELER :

- Anma Gerilimi 1000 V'a Kadar Elektrik Hava Hatları İçin İzolatörler,
- Matkap Uçları (Punta İçin),
- Seri Kondansatörler,
- Anma Gerilimi 1000 Volt ve Daha Yüksek Olan Elektrik Hava Hatları İçin Cam İzolatörler,

B - HAZIRLIK GRUBUNDA İNCELENMEKTE OLAN TASARILAR :

- Yaylar (Silindirik - Helisel, Basınç İçin; Daire Kesitli Telden Soğuk Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Silindirik - Helisel, Basınç İçin Daire Kesitli Çubuklar, Sıcak Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Silindirik - Helisel, Çekme İçin Daire Kesitli Telden, Soğuk Biçimlendirilmiş),
- Yaylar (Tabak Biçimli, Çelik),
- Kumaşların Piyasaya Arz Şekilleri ve İşaretlenmesi (Etiketleme),
- Kumaşlarda Sartlık Tayini,
- Alçı Bölmeler,
- Döseme Tuğlaları,
- Boraks,
- Poliester,
- Nişasta Rutubet Miktarı Tayini ISO/R 1666,
- Su Banyosu Üzerinde Buharlaştırma Kalıntısı Tayini Metodu ISO/R 759,
- Brom İnidisi Tayini Metodu,
- Kriyolit (Doğal ve Yapay) Flour Miktarı Tayini (ISO/R 1693),
- Yiğin Halindeki Cevherlerden Nümunе Alma Esasları,
- Florit Cevherlerinden Nümunе Alma Metodları,
- Boksit Cevherlerinden Nümunе Alma Metodları,
- Parlak Alasımsız Çelikler,
- Galvanizli Çinko (Çinko Kaplı) Çelik Telgraf ve Telefon Hat Bağ Telleri,
- Sıcak Haddelenmiş Dörtköşe Çubukların Boyut ve Toleransları,
- Doğramalık Kereste (Kapı ve Penceler İçin),
- Petrol Ürünlerinde Rombsbottom Karbon Deneyi,
- Yakıtlarda Mevcut Gom Miktarının Hızlı Buharlaştırma Yolu İle Tayini,

C - MÜTALÄADA OLAN KONULAR :

- Pamuk Sistemi Eğirmede İmalât Safhaları,
- Kamgarn Sistemi Eğirmede İmalât Safhaları,
- Dokuma İshar (Dokuma - Eğirme),
- Zincirli Konveyör ve Kömür Pulluklarında Kullanılan Çelikten Yapılmış Yüksek Çekme Dayanımlı Zincirler,
- Zincir Bağlantı Halkaları,
- Kurşun Kalemik Yuvarlak Odun,
- Yuvarlak Odun ve Kerestelerin İstifleme Kuraları,
- Plastikler - Yoğunluk ve Özgül Ağırlığın Yer Değiştirme Metodu İle Tayini,
- Petrol Ürünlerinde Kül Tayini Metodu,

D - 1. OLGUNLAŞTIRMADA OLAN TASARILAR :

- Beton Yapım, Döküm ve Bakım Kuralları (Normal Hava Şartlarında),
- Beton Yapım, Döküm ve Bakım Kuralları (Anormal Hava Şartlarında),

- İç Sıva Yapım Kuralları,
- İnşaat Mühendisliğinde Zemin Deneyleri,
- Döseme Tuğlaları (Statik Çalışmaya Katılmayan),
- İstampa Mürekkebi,
- Sivilaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Tüpleri Doğanımı,
- Halatlar (Çelik Telli),
- İgne Yapraklı Yuvarlak Yapı Odunları,
- İgne Yapraklı Yapı Keresteleri,

E - 2. MÜTALÄADA OLAN KONULAR :

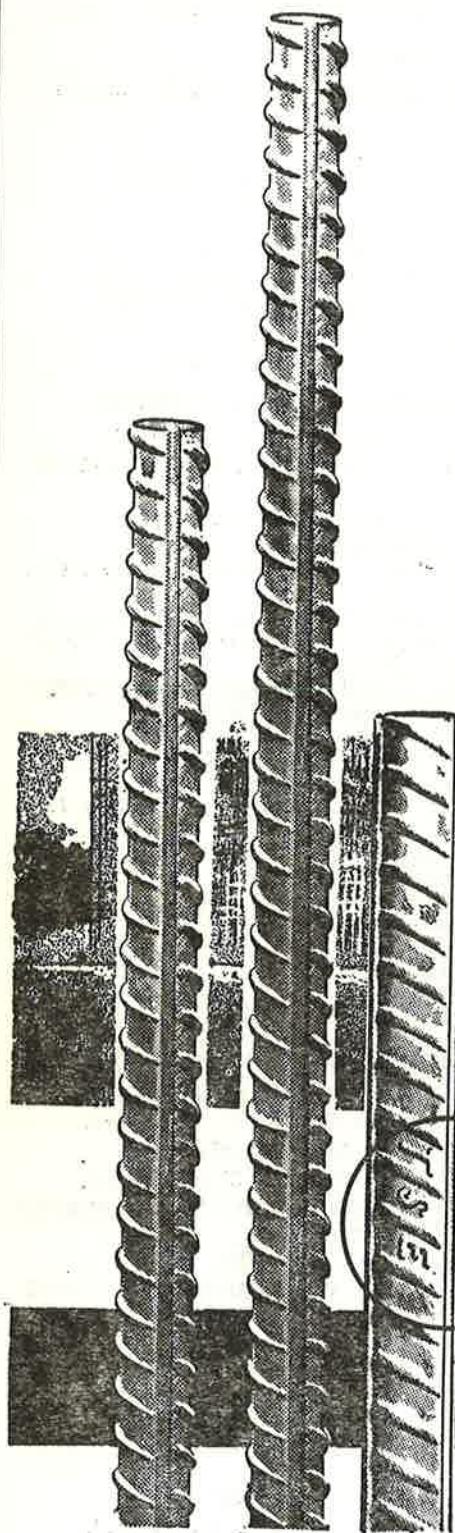
- Sabit Tesis Kurşun - Asit Akümülatörleri,
- Yol Verme Kurşun - Asit Akümülatörleri,
- Cer Kurşun - Asit Akümülatörleri,
- Tüpler (Basınçlı Gazlar İçin, Çelik),

F - 2. OLGUNLAŞTIRMADA OLAN TASARILAR :

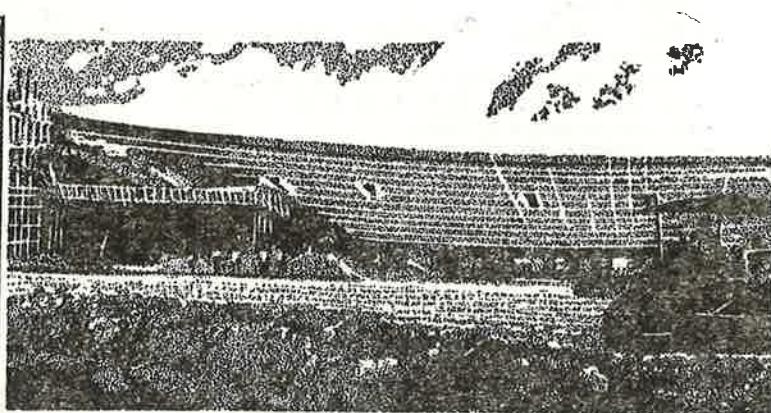
- Yemeklik Zeytinyağı (TE 341 Revizyon),
- Yemeklik Zeytinyağı Muayene Metodları (TS 342 Revizyon),
- Bakırın Kimyasal Analiz Metodları,
- Valfler (Basınçlı Gaz Tüpleri İçin),
- Parlama Noktası Tayini (Kapalı Pensky - Martans Cihazı İle),
- Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Silikatlar - Nümuneler ve Deney Metodları - Genel Kurallar ISO/R 1686,
- Sanayide Kullanılan Sodyum Potasyum Silikatlar - Silis Miktarı Tayini ISO/R 1690,
- Sanayide Kullanılan Sodyum ve Potasyum Silikatlar - Volumetrik Metoda Na_2O K_2O Cinsinden Toplam Alkalilik Tayini,
- Tenekeleler (Soğuk Haddelenmiş Kalaylı İnce Saçlar),
- Ahşap Kaplama Levhaları,
- Karakavak Kerestesi,
- İç Antepfistiği,
- Kabuklu Antepfistiği,
- Et Unu,
- Kemik Unu,
- Et - Kemik Unu,
- Turungeçiller (TS 34 Revizyon),

G - TEKNİK KURULA GÖNDERİLEN TASARILAR :

- TS 102 «Asbestli Çimento Boru, Dirser ve Manşonları (Basınçlı Sıvı İleten)», (Revizyon),
- Kapı Takımları (Ahşap Kapılar İçin),
- Bıçaklar (Greyder, Dozer, Skreyper İçin),
- Muayene ve Deney Esasları (Patlamalı Motorlar İle Diesel Motorları İçin),
- Çektirmeler (Çekme Halatlı),
- Katı Elektriksel Yalıtma Maddelerinin Dielektrik Sabit ve Alternatif Akım Kayıp Karakteristikleri,
- Petrol Ürünlerinin Destilasyon Deneyi Metodu
- Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinde Akma Noktası Tayini Metodu,
- Yaş Meyve ve Sebzeler Nümunе Alma (ISO/R 874),
- Tahıllar - Nümunе Alma (ISO/R 950),
- Baklagiller - Nümunе Alma (ISO/R 951),
- Patates,
- Turfanda Patates.



**METAŞ
Nervürlü
IIIa Çeliği
Betonarme İnşaatta
% 40 TASARRUF
Sağlıyor.**



Balkanların en büyük ve modern stadıumu olarak inşa edilmekte olan İzmir Olimpiyat Stadyumunda, tamamen Metaş Nervürlü IIIa çelikleri kullanılmaktadır.

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ'nün garantisine sahiptir

METAS İZMİR METALURJİ FABRİKASI T.A.S

Kemalpaşa şosesi Işıklar Köyü girişi - İZMİR

P. K. 458 - İZMİR • Telgraf: METAŞ - İZMİR
Telefon: 39740

Kitaplıklar, Bilgi Verme ve Belgeleme Merkezleri Kılavuzu

Muzaffer UYGUNER

Kasım ayının ilk gününde toplanan TSE Teknik Kurulu, ISO tarafından hazırlanıp Mevzuat Hazırlık Grubunca dilimize aktarılarak olgunlaştırılan bir standardı kabul etti. «**Kitaplıklar, Bilgi Verme ve Belgeleme Merkezleri Kılavuzu**» adını taşıyan bu standardın amacı, kitaplara bilgi verme ve belgeleme merkezlerine ilişkin temel bilgileri en uygun şekilde kapsayacak kılavuzların düzenlenmesine yardımcı olmak ve gerektiğinde istenebilecek tamamlayıcı bilgileri de vermektedir.

Standardda kitaplara, bilgi verme merkezleri ve belgeleme merkezleri ile ilgili tamamlamalarla yer verilmemiş; buna karşılık «kılavuz» ve «merkez» tamamlamaları verilmiştir.

Bilindiği gibi kitaplara (küütphaneler), yayımlanan kitaplarla süreli yayınları toplayan, bunları okurların yararlanacağı biçimde değerlendiren ve okuyucunun yararlanması sunan kurumlardır. Çok eski yıllara kadar uzanan bu kurumların yanında son zamanlarda, bilgi verme (enformasyon) merkezleri ile belgeleme (dokümantasyon) merkezleri de rotaya çıkmış, önem kazanmıştır. Bilgi merkezleri, bütün dünyada yayımlanan kitaplarla süreli yayınları ve günlük gazeteleri tarayıp belirli bilgi hükümlerine göre ilgililerin bilgisine sunmaktadır. Belgeleme merkezleri de bugün genellikle bilgi verme merkezleri ile birlikte çalışmaktadır ve bilgi verilen belgeleri toplayıp sınıflandırmak isteyenlerin yararlanmasına sunmaktadır. Bugün için bu iki görev bir merkez tarafından yürütülmektedir. Ülkemizde de Türkiye Bilimsel Araştırmalar Kurumu'na bağlı olarak TÜRDOK adıyla böyle bir merkez kurulmuş bulunmaktadır.

Standarda göre, kılavuz, «kitaplara, bilgi verme ve belgeleme merkezlerine ilişkin ad ve adres, derme (collection) veya dermelerin büyüğünü, ele alınan konu veya

konular, personel hizmetleri ve başka ilgili veriler hakkında bilgi vermek amacını güden bir kaynak kitaptır». Bu kılavuz, coğrafi bir bölge, konu alanı veya belge tipiyle sınırlı olabilir. Gene standarda göre, merkez, «genel ve özel kitaplara bilgi verme ve belgeleme örgütleridir».

Kılavuzda, merkezin ulusal dildeki resmi adı esas alınacak ve ama adı, kısa adı veya varsa konu da gösterilecektir. Merkez bağımsız olmayıp başka bir örgütte bağlı veya o örgütün bir bölümü ise o örgütün adının da belirtilmesi gerekmektedir.

Birden çok dilde düzenlenen kılavuzlarda, sözcüklerin o dillerdeki yazılışları ve çevirileri de gösterilecektir. Çevirilerin yuvarlak veya köşeli parantezler içinde belirtilmesi, gerek ana bölümde ve gerekse dizinlerde buna göre işlem yapılması öngörmektedir. Bu arada, adların yasal çevirilerinin kullanılması da övgütlenmiştir.

Kılavuzlarda, kataloglarda kullanılan tam adreslerle telgraf adresleri, telefon ve teleks numaraları ile kısa ad da (TÜRDOK gibi) gösterilecektir. Belirli dönemler yarınlanan, merkezin yöneticisinin adına da yer verilmesi gereklidir.

Bunlardan başka, ek bilgi olarak, merkezin kuruluş yılı, merkezin türü (üniversite kitaplığı, halk kitaplığı, özel kitaplık veya bilgi ve belgeleme merkezi gibi), girişin serbest olup olmadığı, sağlanan hizmetlerin neler olduğu (ödünc verme işleri, bibliyoğrafyalar, örnek çikarma, çeviri yapma, ücret çizelgesi gibi), merkezin yayımları (bulletin yıllık rapor) ve bunların değiştirmeye olanakları, toplam kitap ve belge sayısı, uzman meslek adamları ile uzmanlar dışında çalışanların sayısı, makinalı donatımların durumu da kılavuzlarla gösterilmektedir. Ayrıca, özük çikarma, kesi

(coupage) yapma, harita verebilme gibi hizmetlerle mikrofilm olanaklarına da yer verilmelidir.

Kılavuzlar, alfabetik sıra, coğrafi bölge veya konu esasına göre düzenlenlenebilir. Bu temel esaslara uygun olarak yapılan sınıflandırma aynı esaslara ayrılarak alt bölümlere de ayrılabilir.

Düzenlemenin seçimi, dizinlerin düzenini ortaya çıkarır. Sözgeli coğrafi esasına göre bir düzenleme yapılmış olması halinde alfabetik ve konu dizinleri yapmak gereklidir. Bunun gibi alfabetik bir düzenleme halinde ise coğrafi ve konu dizinleri zorunlu olur.

İçindekiler kılavuzun başlangıcına, dizin ya da dizinler ise son tarafa konulmalıdır.

Önsözde, kılavuzun kapsam ve düzeni ile konuların ele alınma ölümleri açıkça belirtilmeli; kullanım hakkında açıklamalar yapılmalıdır. Verilen bilgilerin kaynağı veya kaynakları, günü veya günleri ile yarının dönemleri de gösterilmelidir.

Kabul edilmiş uluslararası standartlara uygun olan kısaltmalar ve simgeler kılavuzun baş tarafında belirtilmelidir.

Sayfa düzeni tutarlı ve okunaklı olmalıdır. Bazı hususları için farklı baskı harfleri kullanılmalıdır.

Bu esaslara göre hazırlanacak kılavuzun ilgililer için yararlı olacağına inanmaktadır. Ulusal kılavuzların hazırlanmasında bu standarda uyulduğu takdirde öbür uluslararası kılavuzları ile de ahenk ve birlik sağlanacak, uluslararası bilgi ve alış-verisi daha verimli, sıhatlı ve ucuz olacaktır.

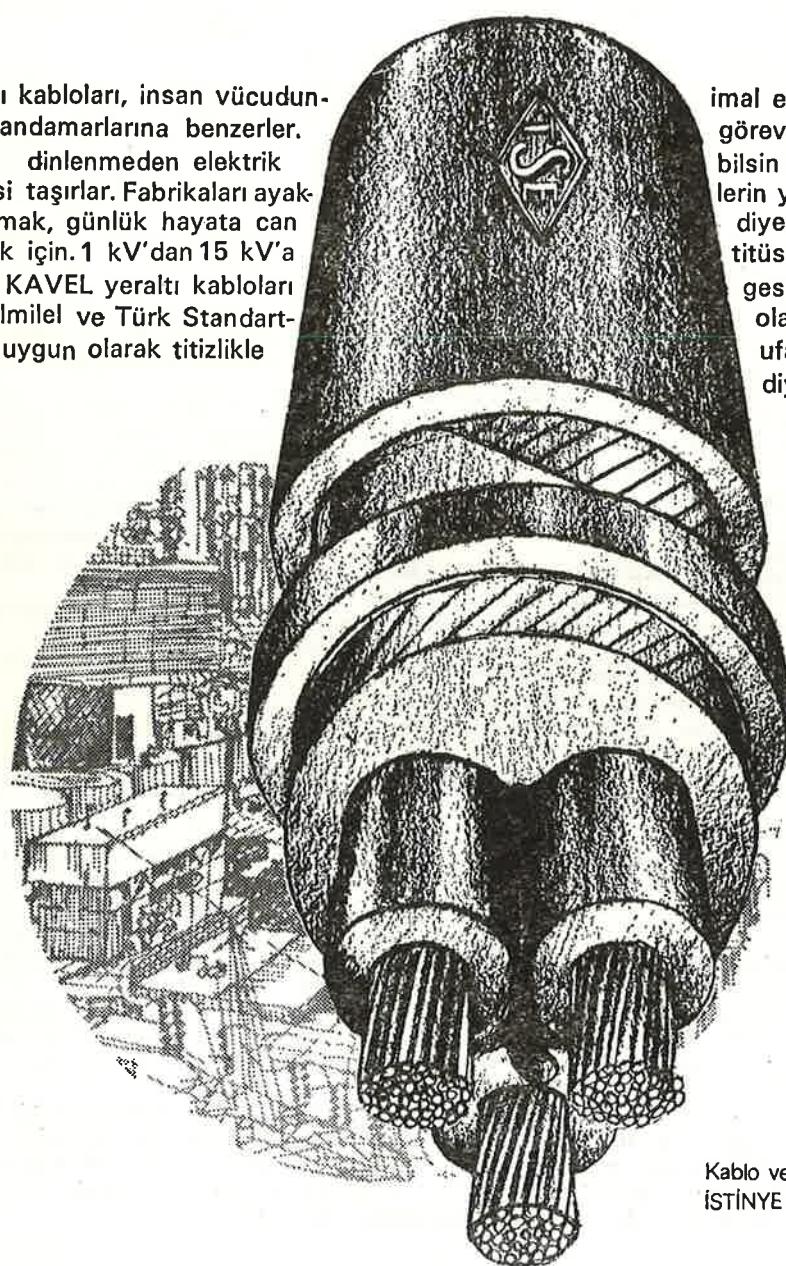
Öyle sanıyoruz ki, ülkemizdeki kitaplara bilgi verme ve belgeleme merkezleri kılavuzlarını bu standarda uyararak hazırlayacaklardır.

can damarı

Yeraltı kabloları, insan vücudundaki candamarlarına benzerler.

Durup dinlenmeden elektrik enerjisi taşırlar. Fabrikaları ayakta tutmak, günlük hayatı can vermek için. 1 kV'dan 15 kV'a kadar KAVEL yeraltı kabloları beynemilel ve Türk Standartlarına uygun olarak titizlikle

imal edilmektedir. Candamarı görevini eksiksiz yerine getirebilisin diye. KAVEL'e güvenenlerin yüzünü kara çıkarmasın diye. Türk Standartları Enstitüsü de verdiği Kalite Belgesi ile belirtmiş KAVEL'e olan güvenini. İçinizde en ufak bir şüphe kalmasın diye.



KAVEL

Kablo ve Elektrik Malzemesi A.Ş.
İSTINYE İSTANBUL Tel: 63 34 00

ADMAR

YENİ Standardlar

- I -

DIAMONYUM FOSFAT STANDARDI (Gübre Olarak Kullanılan)

Fahir SİPAHİ
Kimya Yük. Müh.

Diamonyum Fosfat Standardını açıklamadan önce kimyasal gübrelerin tarihçesinden kısaca bahsedelim.

Bitkiler, başlıca azot, fosfor ve potaslı maddelerle beslenmektedir. Bitkilerin bu maddelere olan ihtiyaçlarını karşılamak için 1842 yılında başlayan kimyasal gübre sanayii üretimde önceleri süperfosfat üretilmiştir. Bundan sonra ilk fabrikası yan ürünlerinden amonyum sülfat imâl edilmiştir. Birinci Dünya Harbinde amonyak sentezinin keşfedilmesi ile azotlu gübre sanayii birdenbire inkişaf etmiş amonyum sülfat üretimi içinde başka metodlar bulunmuştur. İkinci Dünya Harbinde patlayıcı madde olarak üretimde bulunan amonyum nitrat fabrikalarının harpeten sonra durdurulma tehlikesi karşısında, % 33,5 azotu havi bu maddenin geniş miktyasta gübre olarak kullanılmasına geçilmiştir. Diğer taraftan % 48 azotu olan ürenin de tarımda gübre olarak kullanılmasına başlanmıştır.

Tek bir cins gıdayı sağlayan bu gübreler tarımda yeterli olmadığından, bunların üçünü muayyen oranlarda karıştırmak suretiyle kompoze gübrelerin üretimine geçilmiştir. Bundan sonra her üç maddeyi yan azot, fosfor ve potası müşterek olarak bir tesiste üretme olanakları İkinci Dünya Harbinden sonra elde edilmiştir. Bu çeşit gübreler «Complex» gübre denilmektedir. Bu tür gübreler, maliyet, ambalaj ve nakliye ücretleri bakımından büyük faydalara sağladığı gibi, bitkilerin ihtiyacı bulunan her üç maddesi bir seferde yeteri kadar almalarını yönünden de tarımsal avantajlara sahiptir.

Memleketimizde kimyasal gübre sanayiine 1943 yılında Süperfosfat üretimi ile başlanmış, bundan sonra Azot Sanayii T. A. Ş. kuru-

lara amonyum sülfat ve amonyum nitrat üretilmiştir.

Büyük miktyasta hariçten getirilmekte olan Complexe gübreler ihtiyacını karşılamak üzere, Azot Sanayii T.A.Ş. tarafından Samsun'da Diamonyum Fosfat Fabrikası tesis edilmiştir. Yılda 139.500 ton kapasiteli olan bu tesiste henüz üretime geçilmemiştir. Kuruluş mukavelesine göre, mamulün P_2O_5 olarak suda ve sitratta çözünürlüğü en az % 48, azot muhtevası ise en az % 16 olacaktır.

İkinci bir tesis de Akdeniz Gübre Sanayii A.Ş. tarafından Mersin'de kurulmakta olup, henüz faaliyete geçmemiştir. Yıllık kapasitesi 148.500 ton olan bu tesiste üretilen diamonyum fosfatın P_2O_5 olarak % 94-96'sı suda çözünebilecek ve toplam azot muhtevası da % 18 olacaktır.

Gelişmekte olan memleketimiz gübre sanayiinde Complexe gübrelerde doğru bir aşama olarak diamonyum fosfat fabrikalarının tesis edilmekte olduğunu gören Enstitümüz bu cins gübrelerin standardını hazırlamaya teşebbüs etmiş ve hazırlanan tasarı Teknik Kurulumuzun 24.11.1971 tarihli toplantılarında kabul edilmiştir. Daha önce yapılan Süperfosfat, Tripel Süperfosfat, Amonyum Sülfat ve Amonyum Nitrat Standardları ile birlikte yurt içinde üretilen bütün gübrelerin standardları tamamlanmış bulunmaktadır.

Diamonyum Fosfat standartı, başlıca aşağıda yazılı özellikleri ihtiyaç etmektedir.

«Konu, Tarif, Kapsam» bölümünde gübre olarak kullanılan diamonyum fosfatın tarifi yapılarak, kristal ve granül halindeki diamonyum fosfatları kapsadığı belirtilemektedir.

1. Bölümü teşkil eden Sınıflandırma ve Özellikler başlığı altında, kristal ve granül halindeki diamonyum fosfat içerisindeki azot

(N) ve fosfor pentoksit (P_2O_5) miktarlarına göre iki türre ayrılmaktadır.

N	P_2O_5
Tür I	21 53
Tür II	(18 — 46) (16 — 48)

Bu tabloya göre azot miktarı Tür I'de en az % 21, Tür II'de en az % 16 olarak sınırlandırılmıştır. Suda çözünen P_2O_5 miktarı Tür I'de en az % 50, Tür II'de en az % 43; suda ve sitratta çözünen P_2O_5 miktarı ise Tür I'de en az % 53, Tür II'de en az % 46 olarak kabul edilmiştir.

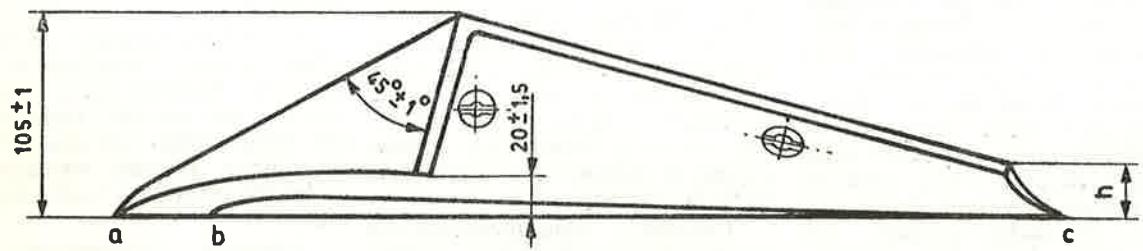
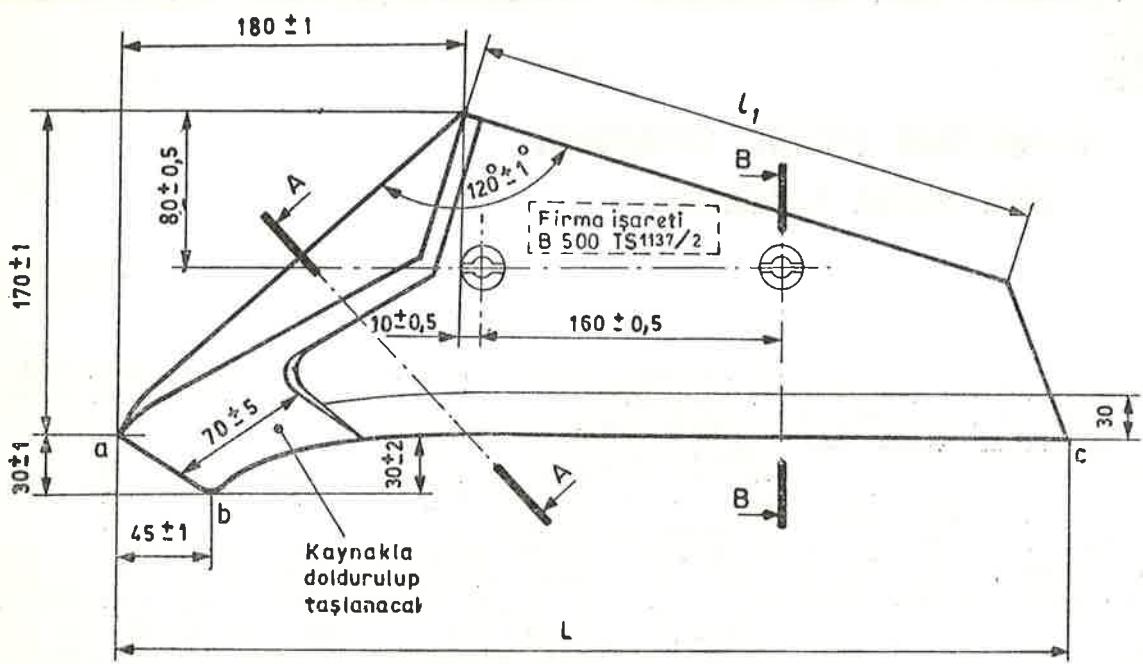
2. Bölümde numune alma şekilleri ile analiz metodları yer almaktadır. Numune alma metodu alıcı ile satıcı arasında vukubulacak her türlü ihtilafi çözecek şekilde ele alınmış, muayene metodları ise en küçük ayrıntılara kadar açıklanmıştır.

Kimyasal muayenelerde azot tayini, diamonyum fosfat sodyum hidrokstitle kaynatılarak husule gelen amonyak gazi belirli bir miktar daki sülürük asit içerisinde absorb edildikten sonra geri titrasyonu esasına dayanmaktadır. P_2O_5 tayini ise, diamonyum fosfatların P_2O_5 in (suda ve sitratta çözünen) tayini esas alınmıştır. Bu da toplam P_2O_5 den sitratta çözünmeyen P_2O_5 'in çıkarılması suretiyle tayin edilmektedir. Toplam P_2O_5 miktarı Kinolinium Molibdofosfat Metodu ile tayin edilmektedir.

3. Bölüm Piyasaya Arz başlığı altında diamonyum fosfatların ambalajı üzerine yazılacak bilgileri ve ambalaj malzemesini açıklamaktadır.

4. Bölüm, çeşitli hükümleri ve 5. Bölüm, Türk standartlarının uygulanması hakkında tüzük hükümlerine göre yapılacak işlemleri kapsamaktadır.

Bu standardın yurdumuz gübre sanayii için yararlı olmasını yürekten dilerim.



NOT -

- 1 - a, b ve c noktaları aynı düzlem üzerinde bulunmalıdır.
- 2 - Şekil, sağ uç demirine aittir. Sol uç demiri için düşey düzleme göre simetriği alınır.

KULAKLI TRAKTÖR PULLUKLARI İÇİN

UÇ DEMİRLERİ STANDARDI

Doç. Dr. Ercan TEZER

Adana Ziraat Fakültesi
Ziraat Makinaları Kürsüsü

«Kulaklı Traktör Pullukları gerekli bilgiler ve tipler toplanmıştır. Ayrıca Adapazarı'nda Türkiye Zirai Donatım Kurumu tesislerinde incelemeler yapılarak imalât tekniği ve imâl edilen uç demirleri üzerinde incelenmiştir. Yerli ve yabancı menşeli traktör pulluklarından alınan uç demiri numuneleri inceleerek bunların malzeme özellikleri ve yapısal ölçü ve toleransları ortaya çıkartılmıştır. Daha sonra ölçmeler değerlendirilerek iki ana tip ortaya konulmuş ve ölçü ve toleranslar her tip için standardlaştırılmıştır. İmalâtçı kuruluşlar ile bilim ve uygulayıcı kuruluşlara görüş için gönderilen tasarı, özellikle bilim kuruluşları ve imalâtçılardan gelen değerli görüşlerin işığı altında geliştirilmiştir.

Yazımıza konu olan Standardın hazırlanmasında herhangi bir yabancı standartdan doğrudan doğruya faydalananmamıştır. Bunun nedeni diğer memleketlerde bu konuda bir standardın bulunmayışıdır. Rus Standardları arasında genel prensiplerle ilgili bir standard bulunmakta, Alman standardlarında ise yalnızca malzeme hakkında kısa bilgi verilmektedir. Standard, buna nedenle mevcut pulluk tipleri üzerinde yapılan geniş bir inceleme ile hazırlanmış bulunmaktadır ve memleketimiz şartlarına uygun tipleri standardlaştırmış olması bakımından orijinal bir nitelik taşımaktadır.

Yurdumuz tarımında, sayısı 100.000'e varan tarım traktörü kulanılmaktadır. Her bir traktör için 3 gövdeli pulluk kullanıldığı ve uç demirin bir mevsimde değiştiği kabul edilirse her yıl 300.000 uç demirlik bir piyasaya sahip olan bu sanayi dalı, ziraat makinaları sanayi içinde önemli bir yer tutmaktadır. Uç demirleri toprak içinde aşınma ve kırılma etkileri ile karşılaşmaktadır. Isı işlemle malzemeye kazandırılan bu iki özellik arasında optimum bir dengenin kurulması çok önemlidir, zira aşırı sertlik kırılmayı artırmaktadır. Ideal olarak uç demirinin aşınmayıacak kadar sert, fakat buna karşılık aşırı sertlik nedeni ile kırılmayacak kadar gevrek olması gereklidir. Böylece toprak içinde taş, kök gibi engellere çarpan uç demiri bu süneklik özelliği nedeni ile kırılmaz.

Pulluğun en önemli parçası olan uç demirinin aşınma sonunda değiştirilmesi gereklidir. Ayrıca kullanılacağı toprağın özelliklerine göre pulluk kulağının yapısına bağlı olarak değişik biçimlerde yapılmaktadır. Bu iki husus göz önüne alınarak uç demirlerinin ölçü ve tipleri belirlenmeli ve özellikle bağlantı özellikleri için ölçü ve toleranslar tayin edilmelidir.

Standardın hazırlığında çalışmalarla geçmeden önce imalâtçı firmalar nezdinde bir anket yapılarak

olan çelik malzeme kullanılacaktır.

Standardın yapılış bölümünde üç demirinin yapılışı ile ilgili hükümler verilmiştir. Buna göre üç demirleri haddelenmek, kalpta basılmak ve dövülmek suretiyle yapılacaktır. Kesici kenar, çalışan yüzey tarafında $25^\circ - 40^\circ$ lik bir açı ile taşlanarak keskinleştirilecektir. Uç demirlerinin aşınmaya dayanıklılığı yönünden kesici kenardan itibaren en az 50 mm. genişliğindeki bölgenin ısıt işlemle $450 - 600 \text{ kgf/mm}^2$ (VSD) ye kadar sertleştirilmesi gerekmektedir. Diğer kısımlarda ise sertlik en çok 300 kgf/mm^2 (BSD) olacaktır. Uç demirinin kırılgan olmaması için, vurma deneyi uygulandığında vurma dayanıklılığının en az 15 kgfm/cm^2 olması öngörlülmüşdür. Uç demirlerinde bağlantı delikleri ve bağlantı civatalarına ait ölçü ve toleranslar ayrı bir foy hâlinde standarda eklenmiştir.

Standardın hazırlama ve yapılıla ilgili muayene ve deneyleri bölümünde numune almada uygulanacak yol açıklanmıştır. Uç demirlerinde, göz ve boyut muayenelerinin yapılması gereklidir. Tip deneylerinde, TS 139, TS 140 ve TS 207 ye göre sertlik deneylerinin yapılması öngörlülmüş ve sertleşdirilen bölgeden alınan deney örneklerinde vurma dayanıklılığını tesbit amacıyla yapılanması gereken vurma deneyi açıklanmıştır. Bağlantı civatalarının muayene ve deneyleri TS 80'e göre yapılacaktır. Yapım deneyinde, uç demirlerinin yapıldığı malzemeden alınan örneklerce çekme deneyi uygulanacaktır.

Uç demirlerinin arka yüzeyine kabartma veya oyma yazı ile :

— Firmanın tescilli markası veya kısa adı,

— Bu standardın işaret ve numarası,

— Türk Malı deyimi veya TM işareteti,

— Uç demirinin anma boyutu (mm. olarak),

— Sol uç demiri ise «sol» deymi. yazılıacaktır. Uç demirlerinin piyasaya arzında koruyucu yağ ile yağılanması veya kolay kazınabilen bir boyaya ile boyanması da gerekmektedir.

Kulaklı traktör pulluğu uç demirleri standartı yurdumuzda geniş bir kitle ile ilgili bir malın standartı olması bakımından da önemli bir standartdır. Sanayicilerimizin hazırlanan standartı uygulamak suretiyle, yurdumuzda ziraat makinaları sanayiinin gelişmesine yardımcı olarak çiftçilerimiz için çok önem taşıyan uç demiri sorununu çözümeleri büyük yarar sağlayacaktır. Bu önemli standartın, hazırlanmasında öngörlülen amaçları yerine getirmesi en büyük dileğimizdir.

Standardda, takıldıkları pulluk gövdesi biçimine göre iki sınıf içinde toplanmıştır. Birinci sınıfa giren «A» biçimli uç demirleri hafif bünyeli kumlu topraklarda kullanılan dik ve yarı dik pulluk gövdelerine uygundur.

«B» biçimli uç demirleri ise orta bünyeli topraklarda kullanılan yarı büyük pulluk gövdelerinde kullanılmaktadır. Her iki sınıfta da anma boyutu 500, 525 ve 550 mm. olarak belirlenmiştir.

Uç demirlerinin yapıldığı malzeme için C 35 veya 38 Si 6 çelikleri öngörlülmüş ve bu iki çelik için mekanik ve kimyasal özellikler belirtilmiştir. Uç demiri civatası için çekme dayanımı en az 60 kgf/mm^2

TSE garantisi ile

**qüvenebile.
ceqiniz**

kablo

an-ka

an-ka

SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
OKÇUMUSA CAD.
BANKALAR SARAYI
KARAKÖY
TEL : 44 73 07 - 49 01 37

**kauçuk ve pvc izolasyonlu
yeraltı, yerüstü, enerji,
tesisat ve gemi kablo-
ları ile,
her nevi kablolar ...**

Standard — 182

KURU ERIK STANDARDI

Münir ANAMERİC
Ziraat Yük. Müh.

Erik, dünyamızın kuzey yarımküresinin mutedil iklim kuşağında çok geniş bir yayılış alanına sahip olan bir meyvedir. Asya, Avrupa ve Amerika kıtalarında pek çok yabani türleri bulunmaktadır. Kültür erikleri bunların bir kısmından doğrudan doğruya geliştirilmiş veya hibritlelerinden meydana gelmiştir.

Erik türlerinden aşağıda isimleri verilenlerin anavatamı Anadolu ve Kafkasya'dır. Buradan Avrupaya ve dünyanın diğer ülkelerine yayılmıştır.

1) *Prunus domestica* L. : Adi erik veya Avrupa erikleri

2) *Prunus spinosa* L. : Çakal eriği veya güvem eriği.

3) *Prunus cerasifera* Ehrh. : Kiraz eriği veya Myrobalan erikleri.

Yabancı literatürlerde Avrupa erikleri diye tanımlanan *Prunus domestica* L. - adı erik, *Prunus spinosa* ile *Prunus cerasifera*'nın hibriti olarak kabul edilmektedir ve kültür çeşitlerinin çoğu bu gruba dahil bulunmaktadır.

Prunus spinosa ile *Prunus cerasifera* yurdumuzda iktisadi önemi haiz değildirler. Yabani olarak kendi ekolojik bölgelerinde geniş ölçüde yayılmışlardır.

Memleketimizin erik ağacı varlığı ve meyve üretimi oldukça fazla bir yekûn tutmasına rağmen iç ve dış ticaretimizde büyük bir pazar sahibi bulunmamaktadır. Bunun sebebi de mevcut ağaçların büyük bir yoğunluğunun gayri muntazam bahçeler halinde veya sınır ağaçlarında yahut da münerit ağaçlar olarak dikili bulunması ve pazar değeri olmayan yerli çeşitlerden téşkük etmesidir.

Bunun için üretilen eriklerin çoğu ya müstahsilin kendi aile eradı veya yakınları tarafından taze olarak tüketilmekte veya kurutularak yine ev beslenmesinde kullanılmakta, yahut da pestil haline getirilerek istihlâk edilmektedir.

Erik ağaçlarının büyük bir yoğunluğunun munâzam ticari bahçeler halinde bulunmayı, onları gerekli kültürel tedbir ve bakımdan da yoksun bırakmaktadır.

Kültür çeşitlerinin düzenli bahçeler halinde yetiştirildikleri veya ziraatinin bu şekilde gelişmekte olduğu yerler Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgeleriyle Kastamonu, Tokat, Afyon, Küçükahya ilerinin bulunduğu geçit bölgeleridir.

Son yıllarda turfanda can eriği ile diğer standard çeşitlerimizin yetiştirilme alanları her yıl biraz daha genişlemekte ve pazarlarda standard sofralık taze eriklere bol miktarda rastlanmaktadır.

Erik ziraatinin yayılmasını etkileyen diğer bir husus da meyve suyu endüstrisinin gösterdiği gelişmedir.

1970 istatistiklerine göre yurdumuzdaki erik ağacı varlığı 6.384.000 adedi mahsuldar, 1.048.000 adedi ise henüz verime yattamış olarak 7.432.000 adettir. 1970 yılı ürünü ise 119.000 tondur.

1969 yılı dünya erik üretimi 5.136.000 tondur. Yurdumuz, erik üretten ülkeler arasında 11 - 12 sıraları işgal etmektedir.

Eriklerimizden bir kısmı kıymetli kurutmalık çeşitlerdir. Bündan Üryani eriği geneliksel kuru meyvelerimiz arasına girmiştir. Büyük ölçüde Kastamonu ilimizde yetişirilir.

Diger kurutmalık eriklerimiz Taraklı ismi de verilen Karagöynük ve Köstendil olup son yıllarda Millî Bağ-Bahçe Komitesince Stanley ve Dajen (D'Agen) çeşitleri de standard çeşitlerimiz arasına alınıp yetistirilmeye başlanmıştır.

Memleketimizden her yıl bir bir miktar kuru erik ihracat edilmektedir. Bazı yıllar 500 tona kadar yaklaşan kuru erik ihracı son yıllarda bir gerileme göstermiştir. Bu da diğer kuru erik üretken ülkelerin, pazarlara standardlara uygun kontrollü ihracat yapmaları ve bir de meyve suyu sanayiimizin gelişmesi yüzünden erik ürününün bu fabrikalarca yüksek fiatlara alınmasından ileri gelmektedir.

Bu nedenle çalışmalarla geçirilecek TS 1204 ve mille'lerarası sınıflandırma göre UDK 634.22 numarayı taşıyan Kuru Erik Standardı hazırlanmış bulunmaktadır.

Kuru erik standartı, *Prunus domestica* L. türüne giren ağaçların taze meyvelerinin çekirdekli olarak kurutulmuş şekillerini kapsamaktadır. Çekirdekleri çıkarılmış veya özel bir işlemenin geçirilmesi kuru erikler bu standartın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Standardın tarifler bölümünde yabancı madde, kir, çeşitli bozulmalar, özürler ve böcek zararlarının tarifleri yapılmıştır.

Özellikler bölümünde kuru eriklerin; sağlam, büütün, temiz, sek-

li normal, sapsız olmaları; mekanik hasarlardan, böcek zararlarından, yabancı maddelerden, yabancı tad ve kokudan, anormal dış nemden, ilaç artıklarından ári bulunmaları önerilmiştir.

Kuru eriklerde rutubet miktarının da % 35'i geçmemeyeceği belirtilmiştir.

Sınıflandırma bölümünde kuru eriklerin çeşitlerine, özelliklerine ve boylarına göre sınıflandırıldıkları bildirilmiştir.

Boylara göre sınıflandırmada en büyüğünden en küçüğüne kadar Jumbo, çok büyük, büyük, orta, küçük, çok küçük boyalar kabul edilmiş ve her birinde bulunacak erik miktarları 500 gr./adet olarak verilmiştir.

Özelliklerine göre de Ekstra, I. sınıf ve II. sınıf olmak üzere 3 sınıfa ayrılmıştır.

Toleranslar için bir çizelge hazırlanmış ve her sınıf için sayıca kabul edilen toleranslar bu çizelge de ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Piyasaya arz bölümünde kuru eriklerin yeni, temiz, kuru, kokuşuz, içindeki malın özelliklerini bozmayan ve sağlığa zarar vermeyen ambalajlar içerisinde piyasaya arz edileceği, ambalajların iç yüzlerine yağlı kağıt, jelatin kağıdı, seledon gibi meyveleri koruyacak bir örtü döşenmesi gereği, ambalajların brüt ağırlığının 50 Kg.'ı geçmemeyeceği ve ihracatta çuval kullanılacağı belirtilmiştir.

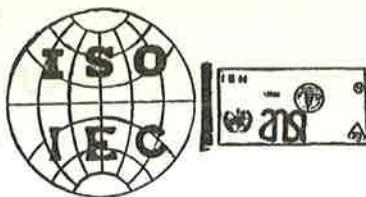
Kuru erik standartında bündan başka işaretleme, numune alma ve muayeneler ve çeşitli hükümler bulunmaktadır.

Rutubet tayininin TS 485'e göre yapılacağı da ayrıca bildirilmiştir.

Son olarak Türk Standardlarının uygulanması hakkında tüzük hükümlerine göre yapılacak işlemler standartda yer almış ve denetleme sonucunda malın, standarda uygun çıkması halinde adı geçen Tüzük gereğince ihracatçıya verilecek olan denetleme (Kontrol) belgesinin geçerlik süresi 45 gün olarak kabul edilmiştir.

Kabul edilen kuru erik standartının ihracatta mecburi uygulanmaya konulması halinde hem ihracatçı ve hem de üreticilerin daha dikkatli davranışları gerekecek ve dolayısı ile kaybetmek tehlikesi karşısında kaldığımız pazarlarımızda yeniden Türk kuru erikleri fazlaıyla görülebilecektir.

Standard Dünyasından Haberler



IEC'NİN XXXVII. GENEL TOPLANTISI ATINA'DA YAPILDI

**Elektrikle Çalışan Otomobillerin Uluslararası Standardlarını Yapmak Üzere
Ön Çalışmalara Başlanması Kararlaştırıldı**

Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) nin 37. Genel Toplantısı bu yıl 31 Ekim - 11 Kasım 1972 tarihleri arasında Atina'da yapılmıştır. Yirmiden fazla teknik komite ve alt komitenin de toplandıkları bu çalışmalarda memleketimizi ve Türk Standardları Enstitüsü'ünü, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyelerinden ve TSE Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Necmi Tanyolaç'ın Başkanlığındında 9 kişilik bir heyet temsil etmiştir.

Türk heyetinde, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Adnan Ataman, Prof. Fikri Uzgören, Prof. Abdi Dalfes, Dr. Muzaffer Özkanaya ve Prof. Mehmet İnan; Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Haldun Gürmen ile elektrik İşleri Etüd İdaresinden Yük. Müh. Mücteba Büharalılar ve Yük. Müh. Niyazi Dağan yer almışlardır.

Türk Heyeti Başkanı Prof. Dr. Necmi Tanyolaç'dan alınan bilgiye göre standard tasarılarını hazırlayan teknik komitelerin normal çalışmaları dışında, IEC'nin Genel Kurulu ni'eligideki konsey de toplantılarını tamamlamış ve memleketimizi de ilgilendiren önemli kararlar almıştır.

Bu kararları özetle aşağıda sunuyoruz:

1 — Gelişmekte olan ülkelerin millî standartizasyon kurumlarında hazırlanan standartlar, endüstriyi korumak amacıyla da güttükleri için, tipki gümruk duvarları gibi uluslararası ticareti kısıtlayan bir etki yapmaktadır. Millî standartların bu etkisini azaltmak ve uluslararası ticareti geliştirmek için :

a) IEC üyesi bulunan ülkelerin elektrik endüstrisi mamülleri için kendi millî standartlarına uygunluğu belirten markalarını kullanma izni veriken, bu standartların, ilgili ISO ve IEC standartlarına uy-

gunluklarını sağlamaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

b) Elektronik endüstrisinde kullanılan komponentlere ait kalite garanti belgelerinin, IEC'nin kuracağı yeni bir teşkilât tarafından verilmesi ve bu teşkilâtın çalışma esaslarını tesbit için her ülkenin iki üye ile temsil edileceği bir kuruluş komitesinin kurulması kararlaştırılmıştır.

2 — 1972 Haziran ayında Stockholm'de yapılan ve memleketimizin

de katıldığı uluslararası Çevre Sorunları Konferansında alınan kararlarla uygun olarak, hava kirlemeğini ölçecek aletlerin ve ölçme metodlarının uluslararası standartlarını hazırlayacak teknik komitelerin IEC tarafından kurulması uygun görülmüştür.

3 — Laser ışınları ve elektrikle çalışan karayolu araçlarının ve öncelikle otomobilin stanradlarını hazırlamak üzere ön çalışmalar başlanması kararlaştırılmıştır.

CERTICO Cenevre'de Toplandı

CERTICO'nun beşinci toplantısı 29-30 Kasım 1972 günlerinde Cenevre'deki ISO binasında yapıldı. İlk toplantı saat 9.30 da Başkan H. A. R. Binney tarafından açıldı. Toplantıya R. Frontard (Fransa), Karl S. Geiges (A.B.D.), J.E. Kean (Kanada), Reihlen (Almanya), D. Shepherd (İngiltere), L. Simonsson (İsveç), M. Uyguner (Türkiye), T. Wakabe (Japonya), J.W. van Zwieten (Hollanda) katıldılar. Güney Afrika Birliği'nden ise Teichmann'in yerine Cenevre Bürosu yöneticisi R.H. Ford katılmıştı. Rusya temsilcisi Glichev toplantıya gelmemişti. Ayrıca, ISO Konseyi'nin kararını Atina toplantılarında inceleyen ve görüşlerini CERTICO'da savunmaları gereken IEC'den de M.P. Ailleret, L. Gren ve R. Winkler toplantıya katıldılar. ISO'dan R. W. Middleton ile Mlle B. Frey ile IEC'den de J. Blanc toplantıda bulundular.

Başkan kısa bir konuşma ile toplantıyı açtıktan sonra gündemin 1, 2 ve üçüncü maddeleri so-

nuçlandırılmış oldu. Bu maddeler toplantıının açılması, gündemin kabulu ile eski toplantı tu'anağının sunulması ile ilgili bulunuyordu.

Gündemin dördüncü maddesi, toplantı tutanağı ile ilgili sorunlar konusunda idi. Daha önceleri CERTICO tarafından kabul edilen bazı hususlar Konsey'in onayına sunulmuş ve Eylül ayı içinde toplanan Konsey, bu kararları IEC tarafından kabulü şartına bağlı olarak onaylamıştı. IEC, Atina toplantısında bu belgeleri incelemiş ve görüşlerini bu toplantıya getirmiştir. Getirilen görüşler, ISO Konseyi tarafından onaylanan (Belge 60/1972) ISO/CERTICO 34 işaretli belgedeki (Sertifikasyon ve bununla ilgili standartların yönetimindeki ilkeler Kodu)nun 3 ve 10 nci maddelerine dönük bulunuyordu. Gün boyu süren tartışmalar sonunda her iki Örgüt'ce uygulanacak sonuca varıldı. Buna göre, son biçimini alan belge ISO ve IEC tarafından yayılacak ve bundan sonra üye

ülkelerin görüşleri alınacaktır. Bu arada, IEC'nin EXCO ve CERTICO çalışmalarına daha yakından ilgi göstermesine de karar verildi. Özellikle «standardlara atıf» konusunda daha yakın bir işbirliği yapılması uygun bulundu.

Gündemin 5 nci maddesinde üç ayrı konu yer almıştı. Bunların ikisi motosiklet kullananların başlıklar ile ilgiliydi. Daha önce CERTICO Başkanlığınca üyelere bir anket formu gönderilmiş ve görüşleri istenmişti. Başkan adına D. Shepherd tarafından yapılan açıklamada, bu ankete yalnızca Almanya, Fransa, İngiltere, İsviçre ve Türkiye'nin cevap verdiği belirtti ve öbür ülkelerden de gelecek cevaplardan sonra ou konunun gereği gibi aydınlanacağını sözlerine ekleyerek kesin sonucun gelecek toplantıya getirileceğini bildirdi. Buna göre, gelecek cevaplara göre BSI'nin bir rapor hazırlanması uygun bulundu.

İkinci konu olarak, J.W. van Zwieten ile Shepherd'in birlikte hazırladıkları ve bu kez Geiges ile Kean tarafından gözden geçirilen Sertifikasyon konularının tartışılmamasına yardımcı olacak belge üzerinde duruldu ve yapılan tartışmaların ışığında olgunlaştırılmasına karar verildi. Bundan sonra, Kean tarafından evvelce hazırlanan ve sertifikasyon sistemlerinin saptanmasına dönük anketin daha basit bir hale getirilerek üyelere gönderilmesi ve sonuçların gelecek toplantıya yetiştilmesi için de cevapların hızla gönderilmesi uygun bulundu.

Bu kez gündemin altıncı maddesinde yer alan tarifler konusunda bir çok terimin tarifi yer almıştı. ISO', IEC, GATT, ECE, EOQC, CENELOCOM gibi örgütler tarafından yapılan çeşitli tarifleri de bir araya getiren bu belgenin henüz olgunlaştırılmışlığı Başkan tarafından açıklandı ve terimler alt komitesinin 30 Kasım öğleden sonra çalışmasına ve sonuçların gelecek toplantıya getirilmesine karar verildi.

Gelecek toplantının ise 12-13 Kasım 1973 tarihinde Cenevre'de yapılması uygun bulundu.

1973 'ISO GENEL KURULUNUN GÜNDEMİ BELLİ OLDU

Gelecek yılın Eylül ayında Amerika Birleşik Devletlerinin başkenti Washington'da toplanacak olan, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO)nın 9. Genel Kurul hazırlıkları ilerlemektedir.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi, ISO'nun 8. Genel Kurulu, 1970 Eylül'iinde Ankara'da toplanmıştı. 40'tan fazla ISO üyesi ülkeden ve çeşitli uluslararası kuruluşlardan 500'e yakın yabancı delegeli, 15 gün süre ile TSE merkezinde hazırlanan 11 toplantı salonunda uluslararası standardizasyonun çeşitli sorunları üzerinde tartışmalar yapmışlardır. 1970 ISO Ankara çalışmalarında, ISO'nun Konsey ve Genel Kurul toplantılarından başka, Konseye bağlı DEVCO ve STACO Komiteleri ile, 6 teknik komite, 8 alt komite 11 çalışma grubu toplantıları yer almıştır. Ankara çalışmalarının ISO Genel Kurullarına getirdiği yenilik ise Genel Kurul gündeminde yer alan 4 uluslararası açık oturum iddi. Dünyanın dört bir yanından gelen uzmanlar, yine seçkin ve kalaşılık bir uluslararası topluluk ödünde : «ISO'nun Teknik Çalışmaları», «Standardlar ve Tüketiciler», «Standardlar ve Gelişen Ülkeler» «Standardlar ve Malların Ulaşımı» gibi çok önemli konuları tartışmışlardır (Bk. STANDARD Sayı: 105)

Ankara'da başlatılan bu yararlı uygulama 1973 Washington Genel Kurulunda da sürdürülmektedir. Öğrenildiğine göre, Washington Genel Kurul gündeminde şu açık oturumlar yer almaktadır:

1 — Uluslararası Standardların Dünya ticaretine etkileri,

2 — Dünya Ölçüsündeki Metrik Sisteme Geçiş Çalışmaları ve Bu Nün Uluslararası Standardizasyona Etkisi,

3 — Millî Mevzuat Hükümlerde «Standardlara Atıf» Konusu - Uygulamasının Resmi ve Diğer Veciheleri,

4 — Sağlık ve Emniyet Konusundaki Uluslararası Standardlar.

Özellikle, ikinci sırada belirtilen açık oturumun, metrik sisteme geçiş konusunda önemli hazırlıklar içinde bulunan B. Amerika'da ve bütün dünyada geniş yankılar uyandırması beklenmektedir.

Washington Genel Kurul'u sırasında normal toplantılarını yapacak olan teknik komiteler de belli olmuştur. Bu teknik komitelerin adlarını da aşağıda veriyoruz.

TC 1 Vida biçimleri,

TC 2 Civatalar, somunlar ve ilgili parçaları,

TC 12 Miktarlar, birimler, semboller, konversiyon faktörleri ve konversiyon tabloları,

TC 17 Çelik,

TC 68 Ticari bankacılık,

TC 146 Hava kalitesi,

TC 147 Su kalitesi.

Bu teknik komiteler içinde TC 146 ve TC 147 numaralı olanlar, hava ve su kirlenmesi gibi başlıca çevre sorunlarının, uluslararası standartizasyon yolu ile çözümlemesi için çaba harcamaktadır. Bu konun ISO tarafından ele alınması da 1970 Ankara Konsey toplantısında kararlaştırılmıştı.

**TÜRKİYE TİCARET ODALARI, SANAYİ
ODALARI VE TİCARET BORSALARI
BİRLİĞİ'NİN YAYIN ORGANI**

**TÜRKİYE
İKTİSAT GAZETESİ**

Dünya'da ve Türkiye'de cereyan eden ekonomik olayları ve bunların neticelerini en doğru şekilde aksettiren gazetedir

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'NE

ABONE OLUNUZ.

Müracaat Adresi :

Atatürk Bulvarı No. 149, Bakanlıklar - ANKARA



TÜRK STANDARTLARINA UYGUN KALİTE GARANTİSİ

kablo taleplerinizde güven kaynağı

YILMAZ KABLO

DEĞİŞİK TİP VE KESİTLERDE

- YERALTI KABLOLARI
- TESİSAT KABLOLARI
- TELEFON KABLOLARI

AJANSTEK

Merkez : Okçumusa Cad. 70 - Karaköy - IST. - Telf.: 44 24 52 - 49 35 35
Fabrika : Topkapı, Maltepe Cad. 10/3 - IST. - Telf.: 21 76 22



YILMAZ KABLO

Standard — 183

Banka Muamelelerinin Uluslararası Bir Standarda Bağlanması Yolları Araştırılıyor

ISO tarafından görevlendirilen bir komite, bankacılık terimleri ve bankacılık işlemleri konularındaki hazırlık çalışmalarına başlıdılar

ISO'nun, banka muamelelerinin basitleştirilerek milletlerarası bir standarda bağlanması amaç edinen bir çalışma yapmakla görevlenen yeni bir teknik komitesi, Cenevre'de 9 ülkenin (Almanya - Belçika - Kanada - Fransa - İtalya - İngiltere - İsviçre - Tayland - B. Amerika) temsilcilerile ilk hazırlık çalışmasını yapmıştır.

Temel çalışmalar tamamlandıktan sonra diğer ülkeler temsilcilerile de işbirliği yapılabacağı belirtildedir.

«Vakit, nakittir» deyimi, bütün bankacılarca benimsenmiş bir iş düzeni formülüdür. Ancak milletlerarası kıymetli evrak ve para mübadelesi işlemlerindeki gereksiz zaman kayipları bu temel kaidenin çeşitli nedenlerle uygulanamadığını ortaya koymaktadır.

B. Amerika Bankacılar Birliği Standardizasyon Müdürü M. Michael E. McMahon'un belirttiği gibi bankacılıkta kullanılan telexs ve telgraf adresleri kodlamasında B. Amerika'da beş ayrı sistem bulunmaktadır. Bu sayı diğer memleketterde daha da artmaktadır.

M. McMahon banka teknik terimlerinde yapılacak bir milletlerarası standart uygulamasının ancak ISO'nun büyük yardım ve desteği ile gerçekleştireceğini ve büyük faydalara sağlayacağını belirtmektedir.

Meselâ «Biz Amerikalılar milletlerarası hesap aktarmalarında «due to» ve «due from» deyimlerini kullanırız. Aynı işlem için Avrupalılar «vostro» ve «nostro» deyimlerini kullanırlar. Ayri dil, ayri işlem ilişkilerini meseleyi daha çetrefil yapmaktan başka hiçbir fayda sağlamamaktadır.»

Benzeri problemler makina ile yapılan işlemlerde, mikrofilm tekniklerinde, menkul kıymet mübadelelerinde ve kontrollerinde, banka kartlarında vesair anahtarları kullanabilecek işlemlerde de bahis konusudur.

Bir bankada çalışanlar, başka bir memleketteki meslektaşlarının

yaptıkları işlemleri çözmek için uzun zaman kaybetmektedirler. Ta bii bu kayıpların maddi yönü de üzerinde durulan bir konudur.

Bu mahzurların kaldırılması amacıyla çalışmalar yapan komite ilk olarak iki su - komite kurulmasını kararlaştırmıştır.

1 — Bankacılık terimleri (sekretarya: Amerika Millî Standardizasyon Enstitüsü)

2 — Bankacılık işlemleri (sekretarya: B. Britanya Standardizasyon Enstitüsü)

Her su - komite kendi bünyesinde özel ihtisas grupları kurarak çalışacaktır.

ISO'nun bir yeni teknik komitesince çıkarılan standard projeleri bilhâre teşkilatın muvafakatini almak üzere bütün üyelerine duyurulacaktır.

Sinyal Lambalarının Standardizasyonu Denizlerdeki Emniyeti Artırdı

ISO' yeni bir Milletlerarası Standard'la gemi bordalarındaki ışık renklerini tesbit etmiş bulunmaktadır.

Hemen benimsenen ve geniş ölçüde tatbikine geçen bu tesbit sonucunda yanlış anlamalardan husule gelen çeşitli deniz kazaları büyük ölçüde önlenmiş olacaktır.

Yeni koda göre renklerin neyi ifade ettikleri aşağıda gösterilmiştir.

- Kırmızı: Tehlikeli durumlarda alarmı,
- Koyu sarı: Anormal durumlarda ıkkazı,
- Yeşil: Normal çalışmayı,
- Mavi: Eğitim ve enformasyon'u,
- Beyaz: Tamamlayıcı diğer işaretleri ve genel enformasyon'u ifade etmektedir.

Misal olarak «kırmızı» motorun ana devrinde bir aksamayı veya yaş tazyikindeki bir azalmayı gösterirken, «koyu sarı» soğutucu suyun hararetinin arttığını fakat henüz tehlikeli bir durumun mevcut bulunmadığını göstermektedir.

Genel kaise olarak çabuk müdahale için söküp yanan lambalar kullanılmaktadır.

ISO 2412 Milletlerarası Standardı gemi inşaatının milletlerarası

standardizasyonu ile ilgilenen (ISO/TC 8) teknik komite tarafından hazırlanmıştır.

26 su komite ve uzmanlar komiteleri ile müşterek çalışan bu komite otuzdan fazla milletlerarası standard hazırlamıştır.

Bunlar arasında manyetik gemi pusulası, devir zincirleri, gemi uskurları, gemi merdivenleri, kurtarma gemileri bulunmaktadır.



Trafik Işıklarının Renkleri Değişik Anımlar Taşıyor

Günümüzde otomobil kullanıcıları, kırmızı, turuncu ve yeşil ışıkların «durma» - «yavaşlama» - ve «hareket etme» anlamına geldiğini bilirler. Ancak bu bilgi her yerde geçerli değildir. Amerika'ya ilk defa gidenler değişik bir görüntü ile karşılaşırlar.

Bu konuda milletlerarası bir standart bulunmadığından çeşitli tehlikelerle karşılaşılabilir. Birçok eyaletlerde yeşil ışık durma, birçoklarında da geçiş işaretleri olarak tanımlanmaktadır. New York'ta kırmızı ışık, turuncu'nun yerine ikaz anlamını taşımaktadır.

Memleketimizde takım sanayinin rakipsiz önderi

makina-takım
MTE
endüstrisi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş. yurt ihtiyacının tamamına cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:



UDDEHOLM
(İsviçre)

- şerit
testereler

SANDVIK
(İsviçre)

- makina
testere ağızları



**MARTIN
MILLER**

Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

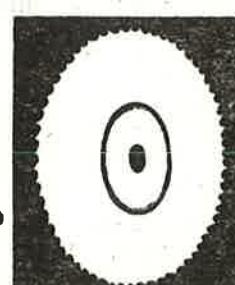


MERKUR
(Avusturya)

- şerit
testereler



- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testeresi ve
pala testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları



Afrika

MTE MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

• MAKİNA TESTERESİ

MTE •

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

• EL TESTERESİ

MTE •

Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslim edilemeyecektir.

DİKKAT: Makina-Takım Endüstrisi mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taşımaktadır.

Acentesi:

Metal Ticaret T. A.Ş.

Tünel Caddesi, TransTürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: NETURAS-İSL

Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82

Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİİ Kell. Şti. Fevziipaşa Bulvarı 65/1, Tel.: 38 563

Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Gazi Caddesi 52, Samsun, Tel.: 20 82

Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessiliği: Atatürk Bulvarı, Burdureoğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

ISO, yangın söndürme cihazlarını Standardlaştırmıyor

Bilindiği gibi, yangın söndürme teçhizatının standardlaştırılmış bulunması, bu afetin daha da büyümeye; telâfisi inkânsız can ve mal kayıplarına sebep olmaktadır. Örneğin, 1904 yılında B. Amerika'nın Baltimore şehrinde çıkan büyük bir yangın, 9 şehirden gelen itfaiye yardımına rağmen, hortum ağızlarının Baltimore'deki su musluklarına uymaması yüzünden; şehrin tamamen yanmasına sebep olmuştu. Bu yanından sonra yapılan bir araştırma, B. Amerika'da, o tarihlerde 600'den fazla değişik tip ve boyutta yangın hortumu bağlantı halkaları kullanıldığı ortaya koymustur. İşte bu gerçek, B. Amerika'nın 800'den fazla şehir ve kasabasında, yanmış hortumlarının bağlantı kısımlarını standardlaştırmaya çabalarının başlatılması na yol açmıştır.

Bugün, 12 ülkenin bu konudaki uzmanları, Uluslararası Standardizasyon Teşkilâti (ISO) bünyesinde, yangın söndürme teçhizatının uluslararası standartlarını hazırlama çalışmalarını başlatmış bulunmaktadır. ISO'nun kurduğu yeni Teknik Komite, ilk toplantısını geçenlerde Londra'da yapmıştır.

Teknik Komite, çalışma konularını tesbit etmiş, bu arada standardlaştıracak konuların önceliklerini de şu şekilde sıralamıştır: Yangın hortumları bağlantıları (imanlarda bulunan gemilerle kıyı bağlantıları dahil), yangın tesbit ve alarm sistemleri, su sıkma tertibatı ve diğer yangın söndürme aletleri (sabit ve portatif).

Bu konuların ve terminoloji, yangınların sınıflandırılması, emniyet işaretleri gibi diğer hususların standard tasarılarını hazırlamak üzere altı özel alt komite çalışacaktır.

Yeni ISO Teknik Komitesi, aynı konuda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşlarla ve ISO'nun, koruyucu elbiseler ve teçhizat standartlarını hazırlayan diğer Teknik Komiteleri ile de işbirliği yapacaktır.



Standardizasyonun, insanlığı, büyük zararlardan koruduğuna da ilginç bir örneği de İsveç'ten vermek mümkündür. 1940'larda İsveç'in meşhur Skara Katedralinde yangın çıktı ve en yakın yangın

söndürme musluğu da, Katedral'den bir hayli uzakta bulunuyordu. Yakın bölgelerden yangın yerine gelen çeşitli itfaiye ekipleri, hortumlarını birbirine eklemek suretiyle uzaklık sorununu çözümüştürler ve yangın büyümeden söylemeye başarmışlardır.

İyi bir rastlantı eseri, yangın hortumları bağlantıları ile ilgili İşveç millî standartı, o tarihten birkaç yıl önce yayınlanmış ve itfaiye teşkilâti tarafından da hemen uygulanmıştır. Aksi takdirde bu işbirliği sağlanamayacak ve tarihi değeri çok büyük olan bir yapı, standardizasyon eksikliği yüzünden yapılıp gitmektedir.

G. AFKİKA BİRLİĞİ, CENEVRE'DE STANDARDİZASYON BÜROSU AÇTI

Uluslararası Standardizasyonun her geçen gün daha fazla önem kazanması ve bu konudaki faaliyetleri daha yakından izlemek ihtiyacı karşısında, Güney Afrika Standardları Bürosu (SABS), Cenevre'de daimî bir irtibat bürosu açmıştır. Bilindiği gibi, ISO ve IEC gibi belli başlı uluslararası standart kuruluşlarının merkezi Cenevre'dedir ve millî kuruluşları da yakından ilgilendiren uluslararası çalışmalar bu merkezde yoğunlaşmaktadır.

Cenevre'deki ilk daimî büroyu bundan birkaç yıl önce Japonya açmış ve onu geçen yıl B. Amerika izlemiştir.

ISO, Nükleer Enerji Konusunda Bir Sözlük Yayınladı

Ünlü bir fizikçinin de belirttiği gibi, «Monte Carlo Metodu», bu dünyaca ünlü kumar şehrinde uygulanan bir rulet sistemi değil, fizikte bazı problemleri çözümlemek için başvurulan bir metodun adıdır. Bir fizikçi «hızlı patlama» dediği zaman, bundan da, bir nükleer reaktördeki yakıt elemanı zarf malzemesinin âni olarak bozulmasını anlamak gerekmektedir.

Görlülyor ki, her alanda olduğu gibi, nükleer enerji konusunda da, belirli terimlerin, ilgili herkes tarafından kesinlikle aynı anlamda kabul edilmesi zorunlu olmaktadır. Bu, özellikle, bir terimin, başka bir dildeki karşılıklarının tesbiti konusunda önem kazanmaktadır.

Uluslararası Standardizasyon Teşkilâti, nükleer enerji alanında kullanılan 597 terimi içine alan bir sözlük yayımlamıştır. İngilizce, Fransızca ve Rusça dillerinde bu terimlerin karşılıklarını veren bu sözlük, 921 numara altında uluslararası standart olarak kabul edilmiştir. Hatırlanacağı gibi ISO, 1969 yılında 243 terimi kapsayan bir nükleer enerji sözlüğü hazırlamıştı. Bu defaki yayın, önceki baskının, günün gereklerine uydurulmuş ve genişletilmiş şeklidir (1).

ISO 921'in eki olarak, aynı kapak içinde, nükleer reaktörlerin sınıflandırma sistemi de yayımlan-

(1) ISO 921 Numaralı bu uluslararası standart, TSE aracılığı ile getirilebilir.

mıştır. Bu sınıflamada, reaktör ana komponentlerinin özelliklerine göre (yakit, moderatör ve soğutucu madde); ana dizayn özelliklerine göre (nükleer ve mühendislik) ve reaktörün amacına göre (örneğin, araştırma) çeşitli tiplerdeki reaktörler belirtilmiştir. Doküman, ISO'nun 85 numaralı «Nükleer Enerji» teknik komitesi tarafından hazırlanmıştır. Bu komite, ayrıca, özellikle nükleer erime, izotopların ayrimi gibi konularda yeni pek çok terim üzerinde de çalışmalarını sürdürmektedir.

Terminoloji, uluslararası standardizasyonun, üzerinde en fazla önemle durduğu bir konudur. Bir terimin kesin anlamı üzerinde görüş birliğine varılmadıkça, karşılıklı anlaşılış ve işbirliğinin sağlanmasına imkân yoktur. Bu bakımdan, yukarıda tanıtımıza çalıştığımız gibi słükler, geniş ölçüde zaman ve para tasarrufu sağlamaktadır.

ISIRI'nın Genel Müdürü Değişti

Öğrendiğimize göre, İran Standardlar ve Sinaî Araştırma Enstitüsü (ISIRI) nün Genel Müdürlüğe M. Soroudi getirilmiştir.

İran Standardlar ve Sinaî Araştırma Enstitüsü'nün önceki Genel Müdürü Dr. Hussein Alizadeh idi.

TIP ve SAĞLIKLA İLGİLİ STANDARDLAR

A. S. ATKINSON (*)

Tıp alanında standardların yeri ve önemi nedir? Operasyon tekniklerinin, malzemelerin ve koşulların başdöndürücü bir hızla değiştiği; uzmanlık içinde uzmanlığın bir ihtiyaç haline geldiği günümüzde, standardların bu bakımdan oynayacağı rol nedir? Bir «standard hasta» tanımlaması yapmak mümkün müdür?

Bunlar ve bunlara benzer daha pek çok sorular, en çok standard-disi sayılabilen bir konu olan tip uygulamaları ve buna bağlı disiplinerle ilgili standartizasyon çalışmalarında sık sık geçmektedir. Bu sorular az çok anlayışla karşılanabilir. Fakat daha derinliğine bir inceleme gösterecektir ki, standardların bu alandaki hayatı rolu hakkında şüpheler, sadece temel standartizasyon felsefesi ile ilgili yetersizlikten ve anlayışsızlıktan doğmaktadır.

Bununla beraber, bu eksikliğin var oluşu, örneğin tip gibi özel konularda standartizasyon kuruluşlarının birbirleriyle sıkı ilişkiler kurmaları ve haberleşmeye önem vermemeli gereğini ortaya koymaktadır. Tarih açısından bakıldığından, üç meslek-kilise, hukuk ve tip - misik ve imtiyazlı bir ruha sahip olagelmişlerdir. Bu durum, nalk tarafından, sanayi ve teknoloji dünyasının alışığımız standard kavramı ile bağdaştırılmamıştır. Fakat derinliğine bir araştırma, gerçekte, standart kavramı ile tip, dış hekimliği ve diğer sağlıkla ilgili disiplinleri bağdaştırma düşüncesine karşı ortaya çıkan reaksiyonun başka sebeplerle dayandığını gösterecektir.

Tıp alanındaki standardlarla ilgili en zararlı düşünüş, standardları üniformite kavramı ile eş anlamda göstermektedir. Bu ise, konuya duyulacak ilgiyi hemen körletmeye yeter bir sebeptir. Bu eşitlik fikri nasıl oluyor da insanı yanlış yola sevk ediyor? Gerçekten bu düşünüş, tip ve diğer sağlık disiplinlerinin ihtiyaçları ile bağdaştırılamaz mı?

Aslında standartizasyonun tek amacının üniformite olduğu yolundaki görüş, bizi yanlış yola sevk etmektedir. Muhakkak ki, bazı standardların ana amacı üniformiteyi sağlamaktır: dizayna, metodda, haberleşmede (terimler ve tarifler)

üniformiteyi sağlamak amacını güden standardlar burası örnek olarak gösterilebilir; ancak unutulmamalıdır ki, bütün standardların fonksiyonu sadece bu değildir. Gerçekten, millî ve uluslararası standartizasyon çalışmalarında, son yıllarda görülen geniş ölçüdeki çeşitlilik, bilinen tek tip standardların dışında bazı standard çeşitlerine de acil ihtiyacı ortaya çıkarmıştır.

Tıp alanındaki bazı standardların üniformiteye yönelik olmaları hayatı bir zorunluluktur. Özellikle bu durum, cerrahının çeşitli dallarında kendini göstermektedir. Depremler su baskınları veya diğer tabii afetler sırasında, kurtarma ekiplerinin ve hükümetlerin iyi niyetli ekipaları, aletlerin ve teçhizatın üniform olmaması yüzünden boşça çikalabilir. Bu durum, anestezi aparatları, şiringalar ve aktarma kapları gibi bazı konularda da söz konusudur. Zira bu saydığımız alet ve cihazlar değişik ülkelerde imal edilmiş olabilecekleri gibi, aynı ülke, deki değişik markalar ve farklılıklar gösterebilir. Belirli bazı parçaların boyutlarını standartlaştırmak suretiyle ale'in, üzerinde herhangi bir değişiklik yapmadan ve mamülün ilerideki gelişmelerini engellemeden bu sorunu çözümlemek mümkündür.

Tıpta ve dış hekimliğinde kullanılan iğnelerin boyutlarını derhal ayırt edebilmek için renk kodları yillardan beri geniş ölçüde kullanılmaktadır. Bu konudaki tek sakınca, değişik imalatçıların, bazen değişik renk kodları uygulamalarıdır. Bazi aletlerin (örneğin, dişçilerin kullandığı forsepsler), yapısı, bir değişiklik ya da ilâve yapmanın sakınca yaratacağı ölçüde geliştirilmiş bulunuyorsa, bu takdirde, aletin tamamını standartlaştırmak düşünülebilir. Bu şekilde bütünü standartlaştırmayı, tip uzmanlarının ihtiyaclarının tipik bir sonucu olarak düşünülmemelidir. Zira bu ihtiyaçlar da, tekniklerin ve usullerin devamlı olarak yenilenmesi ve yeniden değerlendirilmeleri ihtiyacı karşınlıkta deşibilmektedir. Diğer taraftan daha geniş anlamıyla genel hastane teçhizatı konusunda, bu tip spesifikasyonlar (mamülün tümünü kapsayan) önemli ölçüde kul lanılmaktadır.

«Hiç standard bir hasta duyduğunuz mu?» sorusu, pek tabii ki manitığa uygun düşmektedir. Sorunun cevabı da, böyle bir insanın olmadığı şeklindedir. Bununla beraber bazı hallerde, örneğin koruyucu başlıklar için standard bir kafa yapısı, ya da otomobil emniyet kemelerinin dizaynını tesbit için otomobil koltuğunda standard bir oturuş biçimini düşünülebilir. İnsan unsurunun sözkonusu olduğu herseyde standardlar, imkân ölçüsünde, muhtemel durumları hesaba katmalıdır.

Bu tip ve sağlıkla ilgili standardlar, dizaynı kapsamazlarsa, hangi konuya ele alacaklardır? Bu nın cevabı basittir: performans. Örneğin, mekanik kısımların performansı, emniyetli bir performans, özel bazı uygulamaların gerektirdiği performans gibi. Bütün bu hususlar, standartların tip alanına yapabilecekleri önemli katkıların önekleridir. Bu katkılar, gelişmeyi önlmeden ve operatörün kişisel tercihlerine yer vermeden gerçekleştirilebilir.

İsim yapmış bir imalatçının mamülünnü, kaliteli olarak kabul etmek yaygın hale gelmiştir. Gerçekte bu durum, bir ölçüde doğru sayılabilirse de, özellikle son on yıl içinde tıbbî malzeme imâl eden kuruluşların sayılarındaki büyük artış, —ki bunların çoğu, özel konularda ihtisaslaşmamışlardır— ek bir faktör olarak olumsuz etki yapmaktadır. Firmaların çok çeşitli branşlarda ve geniş bir ticârî alanda faaliyet göstermeleri, tip gibi özellik arzeden bir konu için potansiyel bir tehlikeli duruma yol açmaktadır. Uluslararası ticaret anlaşmalarının ve ekonomik gruplaşmaların, gelecek yıllarda ticareti ve bu arada tıbbî alet ve malzeme ticaretini daha da canlı bir hale getireceğini düşünürsek, durum daha da komplike bir hal alabilir. Standardların, hem tüketiciyi; hem de iyi niyetli imalatçayı koruma imkânını veren hayatı rolü, bu şartlar altında daha da belirgin hale gelmektedir. Meslekî kuruluşlar, ticârî şirketler ve araştırma kuruluşları, standartların teknik ayrıntıları üzerinde en tarafsız hakem rolü oynamalıdır. Fakat, görevi, standartları hazırlamak olan bir kuruluşu da, konu ister bir otomobil motoru, isterse

bir sun'i kalp supabı ya da alaşım malzemeler olsun, bir meslek kuruluşu olarak inandırmak gereklidir.

Sağlık standardları konusunda, sertifika uygulamaları da fayda sağlayabilir. Tüketicisi, ya da kullanıcı yönünden, bağımsız bir otorite tarafından mamüllerin standardlarına uygunluklarının garanti edilmesi çok önemlidir. Bu otorite, çoğunlukla millî standardizasyon kurumudur. Tipla ilgili mamüllerde ise, bir hükümet kuruluşu da aynı işi yapabilir. Ancak, bu takdirde, normal sertifika işlemlerinin gerektirdiği tedbirlerin yanı sıra, bazı yan tedbirlere de başvurulmaktadır. Bildindiği gibi, sertifikanın, belirli bir otorite tarafından uygulanması, imalâthanenin standardlara uygunluk kontrolleri ile birlikte, mamül üzerindeki testleri de kapsar. Diğer bir ifade ile, imalâtçı, bütün imalât saflarında uygulayabileceği ve kalite kontrolunu gerçekleştirebileceği belirli standardlara sahiptir. Tip ve sağlık alanında ise bugüne kadar, bu sertifikalara çok az ihtiyaç duyulmuş; buna karşılık, ilgili mevzuat hükümleri ve konunun kendine has gelenekleri, bu

alanda çalışanları sıkı sıkıya bağlamıştır. Bununla beraber, yukarıda açıklamaya çalıştığımız sebeplerle, durum değiştirilebilir. Esasen, 20. yüzyılın bu son yıllarda, ticaretin baş dönüştürücü bir hızla gelişmesi ve tıbbi âlet ve cihazlar teknik yardımının büyük gelişmeler gösternesi bu değişimi gerektirmektedir.

Konunun, gelecekte alacağı şe-
kil ne olacaktır? Bundan sonra da devam edeceğii tahmin olunan hızlı nüfus artışı, hayatın her yönünü ol-
duğu gibi, tip ve sağlık alanını da etkisi altında bulunduracaktır. Bu durum, tıbbi çalışmaların yararlan-
masını, insan topluluklarının daha ge-
niş bir bölümümeye yarmak zorun-
luluğu ile birlikte, bir yiğin serî
imalât problemini ortaya çıkaracaktır.
Böylelikle, bir sürü tehlike ve kazalar da, tip alanında çalışanları fazlası ile meşgul edecektir. Emni-
yet faktörü, üretimin geliştirilmesi için başvurulması zorunlu olan otomasyon ve mekanizasyon karşısında bir takım özel problemler or-
taya koymaktadır. Standardların, bu emniyet faktörü ile ilgili rolü-
nün yanı sıra, gelecekte çok önemli

bir faydasını daha belirtmek ye-
rinde olacaktır. Ticari engellerin ortadan kalkması yüzünden ortaya çıkan yoğun rekabet, diğer meslek sahipleri gibi, tip alanında çalışanları da az veya çok, saticıların bas-
kısı ile karşılaşmaktadır. Bu du-
rumda onun, hem mesleği ve hem de hastaları yararına uyanık bulun-
ması, ancak standardlar hakkında yeter bilgiye sahip olmasına bağlı-
dır. Standardlar, haberleşme ve tü-
keticinin çıkışlarını koruma açısından birer anahtar görevi yaparlar. Onlar da, mevzuat hükümlerinde görüldüğü gibi katılık ve zorunlu-
luk yoktur. Bununla beraber, stan-
dardların bu ihtiyarî niteliklerin-
den dolayı, tüketicilerin ve kullanı-
cıların bu konuya inanmalarını ve standardları uygulamalarını sağla-
mak gereklidir. Standardların sahip olduğu potansiyel faydalalar; maksimum ölçüde ancak bu şekilde elde edilebilir.

Çeviren: Taner BERKÜN

Mr. A. S. Atkinson, İngiliz Stan-
dardları Enstitüsü (BSI) nün kıdemli teknik uzmanlarındanındır.

KILIÇOĞLU

Toprak Sanayii ve Ticareti Anonim Şirketi
ESKİŞEHİR

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğası Fabrikaları
HER NEVİ KİREMİT, TUĞLA
VE ATEŞ TUĞLALARI

EN İYİ KALİTELİ MALLARIYLE DAİMA
MÜŞTERİLERİNİN EMRİNDEDİR

Adres : Posta Kutusu 7
Bursa Caddesi No : 21
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 13 64 — 21 05 — 41 99

Not : Yapı Endüstri Merkezi'nin İstanbul ve İzmir Sergilerindeki Standlarımız ve ORAN Yapı
Endüstri Merkezi'nin Ankara Sergisindeki Standımızı görüntüz.

ISO, DERİLERLE İLGİLİ İLK ULUSLARARASI STANDARDI YAYINLADI

Yüksek kalitede ayakkabı ve derisi bile, doğum yapmamış olan diğer deri eşyanın imalinde standartlar yoluyla maliyetleri düşürmek nasıl mümkün olabilir? Bunun en pratik yollarından biri, ham deri üretiminde homojenliği ve modern makinalarda imalata elveriliği sağlamaktır.

Pek çok ülke, bu konuda daha önceleri mükemmel denebilecek standardlar hazırlamış ve uygulamaya koymuştur (1). Ancak uluslararası ticaretin büyük gelişmeler göstermesi karşısında, bu millî standardların ahenkleştirilmesi kaçınılmaz bir ihtiyaç haline gelmektedir. İşte bu ihtiyaçtır ki, dünyaca ün yapmış deri eksperlerinden meydana gelen 120 numaralı ISO Teknik Komitesini, bir seri uluslararası standard hazırlamaya sevketmiştir.

Bazı ülkeler için deri ve kösele ticareti, millî ekonomiyi etkileyen hayatı önemde bir faktördür. Örneğin, Hindistan'da deri endüstrisi yaklaşık olarak 1 milyon kişiye istihdam imkânı sağlamakta ve deri mamulleri, Hindistan'ın sağladığı dövizin beşte biri kadar bir degerin ülkeye girmesini mümkün kılmaktadır.

Deri, bir canlıdan elde edilen mamul olarak, imalatta hiçbir zaman bir plastik levhanın sağladığı kolaylıklara sahip bulunmaktaadır. Bir hayvanın, diğerinden değişik büyüklükte ve ölçüde oluşunun doğurduğu farklılıklar bir tarafa bırakıksak bile, derinin biçimini ve kalılığını da sayısız faktörlerin etkisi ile değiştirebilmektedir. Örneğin, kesimlik sığırların derileri, damızlık olanlardan oldukça ayrı özelliktedir. Hattâ, buzağılmış bir ineğin

Bütün bunların üstünde, zararlı böceklerin, ilkel tuzlama ve kurutma metodlarının, ya da deri yüzme teknigideki eksikliklerin olsusuz etkileri de hesaba katılmalıdır. Demir işaretlerle dikkatsizce yapılan bir dağlama işlemi, birinci sınıf bir deriyi kalitesiz hale sokabilir.

Deri üretiminde hedef çoğunlukla, mamul derileri iyi bir derecelendirmeye tâbi tutmak, mümkün mertebe dikdörtgen biçiminde hazırlamak ve böylelikle çeşitleri azaltmak kayıpları ve kesim sahasındaki zorlukları aşağıye indirmektir. Uluslararası standardlar, deri ve kösele ticaretindeki belirsizlikleri ortadan kaldırmak suretiyle, hayvan sahiplerinden başlayarak nihai tüketiciye kadar bütün ilgili gruplara geniş ölçüde fayda sağlayabilirler.

ISO'nun bu konuda yayımladığı 2418 numaralı ilk uluslararası standard, laboratuvarlarda testlere tabi tutulacak numunelerin, deri parçasının hangi kısımlarından alınacağını belirlemekte, ileride tekrar müvacaat edilmesi gerekecek numune parçalarının nasıl işaretleneceğini ve etiketleneceğini göstermektedir.

Bazları ISO Standardı olarak yeni kabul edilmiş bulunan diğer tasarılar da taze ve salamura (tuzu yaşı) ham derilerle ilgili terminoloji, fiziksel kalınlık testleri, görünen yoğunluk, kondisyonlama ve su absorpsiyonu, sığır ve beygir

derilerinin piyasaya arz metodu; numune alma ve ham derilerin muhafaza kuralları gibi konunun çeşitli veçhelerini ele almaktadır.

120 Numaralı ISO Teknik Komitesinin sekreterası İran'dadır ve çoğunluğu üretici ve imalatçı ülkelerden meydana gelen teknik komitenin çalışmalarına memleketimiz ve Türk Standardları Enstitüsü de katılmaktadır.

(1) TSE, Ham ve mamul deriler konusunda 45 adet Türk Standardı hazırlamış ve bunlar Bakanlar Kuruluna Mecburî yürürlüğe konmuştur. (Bak, 1972 Türk Standardları Kataloğu, Sarı sayfalar No. 19 - 20)

ISO, Bir Kitap Yayınladı

STACO TARAFINDAN HAZIRLANAN KİTAP, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA OLARAK BASTIRILDI

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na bağlı STACO (Standardizasyonun Bilimsel Prensiplerini İnceleme Daimî Komitesi) tarafından, «Standardizasyonun Amaçları ve Prensipleri» başlıklı bir kitap yayımlanmıştır.

STACO'nun önceki başkanı Mr. T.R.B. Sanders tarafından, diğer komite üyeleri ile işbirliği halinde kaleme alınan kitabı, İngilizce ve Fransızca dillerinde ayrı ayrı bastırılmıştır.

Bir ders kitabı niteliğinde olan bu yayın, 15 İsviçre Frangı fiyatla satılmakta ve Türk Standardları Enstitüsü tarafından getirtilebilmeaktadır.

**TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ ADINA
SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : MUZAFFER UYGUNER
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

**TELGRAF ADRESİ : STANDARD - ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 18 72 40/69
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar - ANKARA**

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 800 TL	1/2 sahife 450 TL	1/4 sahife 250 TL
----------------------	----------------------	----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlâve renk başına 250 lira fârık alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.
6 aylık 6 Lira	
Sayısız 1 Lira	

Tanımlar, Derginin ve yazarmış adı asıllarla aktarılabilir.

SUMMARY OF CONTENTS

THE INDUSTRIAL CONGRESS

p. 3

By : Faruk A. Sünter

Another Industrial Congress has been enacted in Ankara between the dates of 20 and 27 November 1972. The opening speech of the Congress, organised by the Ministries of Industry and Technology and of Energy and Natural Resources, and by the Chamber of Mechanical Engineers, was drawn up by Mehmet Gölhan, the Chairman of the Organising Committee and started off by stating :

«Atatürk expressed this problem by stating on 1 November 1937 that industrialisation will take its place among the greatest of our national causes.»

Towards the end of his address Gölhan made the following two points :

«However I am convinced that this congress will attain its ends by means of the support it will receive, and that the worthy speakers taking part in the congress will find resolutions to a lot of the problems of our industry. It is with this conviction that I expect your interest and support»

Conforming to this invitation by the organising committee we wish to refer to the subject of standardisation which was not dwelt upon sufficiently at the Industrial Congress.

As a matter of fact, and following the same train of thought, the great Atatürk in his speech of 1 November 1937 pointed out very clearly the manner in which commerce would progress in the following words, which undoubtedly also comprise industrial products, and which are inscribed on the walls of the Hall of Honour of the Turkish Standards Institution : «The most important basis that we attribute to commerce is that it must concentrate on specific types and must operate rationally». This indicates that in 1937 Atatürk put forward the definition of standardisation and rationalisation.

Every now and then industrial congresses are held in our country, seminars thereon are arranged, but at every industrial or agricultural congress, standardization was given a large place without fail and opportunity was given for its discussion at great length. But at this last congress this aspect of the question was not discussed and the answer to the question of what the said congress thought about standardization and what decisions it took thereon remained unanswered.

It was therefore very fortunate that Mesut Erez, the Minister of Industry took up the question of standardization at length and with precision in his opening speech. We therefore give below an important summary of the part of the said speech dealing with the priorities specified in the Third Five-Year 1972 Industrial Congress archives : «In conformity with the priorities specified in the Third Five-Year

Development Plan, the industrialization of Turkey must be considered important. From the viewpoints of quality, price, standards, and marketing our industry is faced with the necessity of attaining at the end of a specific period a level that can compete with the European Common Market. We are under the obligation of making great efforts for resolving the problem»

It was fortuitous that this talk by Minister of Industry was delivered in the halls of the Turkish Standards Institution and evoked a tremendous ovation, thus offsetting our feeling that there was a void in this congress by the fact that the statements of the Minister of Industry took the form of a decision of the congress which was without discussion.

The importance of standardization in regularizing the totality of world trade has today been clearly understood. If there is no solid standardization, and even an international standardization, there can neither be a free international trade. In attempting today to do away with the obstacles to foreign trade, the whole world organization is putting its greatest weight behind international organization. The special importance that the Economic Commission for Europe has imputed to this question since 1970 is known. Parallel to this, FAO, the Common Market, OECD, and even MTO are working on this subject with a great deal of cooperation. The method of going from national to international standards, which had been implemented up to yesterday, has by the decisions of the ISO Congress of 1970 in Ankara reverted to going from international to national standards.

Japan, the U.S.A., and South Africa, who are ISO members, have set up delegations at the ISO in Geneva for the sole purpose of following standardization movements in Europe and of obtaining daily decisions thereon.

The points we have made above indicate clearly how influential the important matters, mentioned briefly by the Ministry of Industry, are in the economic development of our country.

Our request from the Ministry of Energy and Technology now consists of bestowing upon the Turkish Standards Institution which has completed its preparations therefor, the necessary strength required for the future of standardization.

THE NUMBER OF TSE MARK AGREEMENTS ATTAINS 40

p. 5

The number of firms, which have obtained permission to use TSE Mark of the Turkish Standards Institution guaranteeing conformity with standards, attained 40 with an agreement signed last month.

The Karosan Koll., Co., which operates in Istanbul and manufactures PVC floor tiles, declaring conformity of its products with the Turkish Standards concerned, asked for permission to use the Mark of Conformity to TSE Standards for procuring guarantees to those concerned.

Thereupon the TSE officers, who conducted studies at the plants of firm in Istanbul, determined that the firm was on a level that could manufacture goods conforming to the standard, and later, when the samples taken yielded positive results in the tests conducted at the TSE Laboratories, officers of the firm were invited to the TSE to sign the agreement granting permission to use the TSE Mark.

At a small ceremony held on 25 November 1972 at the Turkish Standards Institution, the agreement was signed by Prof. Dr. Tariq G. Somer, Chairman of the Board of governors, on behalf of the Turkish Standards Institution, and by M. Kemal Titiz and Kenan Arpak, partners in the firm, on behalf of the Karosan Koll. Co. Later the TSE Mark Certificate also was given to the representatives of the firm.

According to the enacted agreement, the TSE Mark can from now on be put on the packages of the asbestos (of little elasticity) PVC floor tiles, catalogue numbers 31 - 52, marked «KAROSAN», having a thickness of 1.6 mm, measuring 25 X 25 cm., and manufactured in conformity with TS 624 «Polyvinyl chlorure (PVC) Floor Tiles.»

We congratulate the Karosan Koll. Co., which has joined the distinguished firms who have previously obtained permission to use the TSE Mark with their quality products conforming with the standard, and hope that the agreement will prove beneficial to our country as well as to the firm.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 67

The TSE Technical Council accepted 15 new Turkish Standards last month.

In this page, the titles of these standards are given.

THE 1972 INDUSTRIAL CONGRESS MEETS

p. 9

The 1972 Industrial Congress and Week of Turkey, organised jointly by the Ministries of Industry and Technology and of Energy and Material Resources, and the Chamber of Mechanical Engineers was opened with a ceremony performed on 20 November 1972 in the Conference Hall of the Turkish Standards Institution.

The ceremony attended by Mehmet Izmen, Minister of National Defence, by Mukadder Öztekin, Minister of Public Works, by certain parliamentarians, and by a large crowd of listeners, was opened with a talk by Mesut Erez, Minister of Industry and Technology.

In his talk Erez recounted the history of industrialisation efforts during the Republican era, dwelt on developments in the planned period, and pointed out the importance placed on industry in the third five - year plan. In one part of his talk, the Minister made the following summarised statement:

«According to the priorities selected in the Third Five - Year Development Plan, the industri-

alisation of Turkey bears importance. Our industry is faced with the necessity of attaining at the end of a specific period a level that can compete with the European Common Market from the viewpoint of quality, price, standards, and marketing. We are obliged to make great efforts for the resolution of the problem.»

After the ceremony, talks were given by Nuri Kodamanoğlu, Minister of Energy and Natural Resources, and by Kemal Tataroğlu, Chairman of Directors of the Chamber of Mechanical Engineers.

The work of the Congress started on the afternoon of the same day in the halls of the Yüksek İmamoglu Engineering and Architecture School, and continued until the evening of 24 November. The results obtained at meetings, during which 64 papers were discussed covering various subjects relating to Turkish industry, were later evaluated.

In connection with the industrial week, an industrial exposition was arranged in the entrance of the Ministry of Industry and Technology.



Cemal Üner, member of the Board of TSE, Reads a Paper on «The Standard and the Consumer»

Mechanical Engineer Cemal Üner, member of the Board of governors of the Turkish Standards Institution, submitted to the 1972 Industrial Congress a paper on «The Standard and the Consumer».

In his talk given on Thursday, 23 November, Cemal Üner gave detailed information about standardisation and the activities of the Turkish Standards Institution, and also gave detailed explanations regarding the TSE Mark, which guarantees conformity with Institution standards and forms the most effective implementation insofar as protection of the consumer in our country is concerned.

At the end of his talk Üner also answered

STANDARD OF LIBRARY DIRECTORIES AND INFORMATION AND DOCUMENTATION CENTERS

p. 13

The TSE Technical Committee, at its meeting on the first day of November, accepted as a Turkish Standard a standard prepared by ISO and translated into Turkish by the Statutes Preparatory Group. The purpose of this standard, called «Library Directories and Information and Documentation Centers», is to assist in drawing up in the most suitable form the basic information concerning information and documentation centers for libraries, and to supply the complimentary information when required.

DIAMMONIUM PHOSPHATE

(fertiliser grade)

p. 15

The chemical fertilizer industry in our country started in 1943 with the production of superphosphate, after which the Nitrogen Industry Corporation was set up and ammonium sulphate and ammonium nitrate were produced.

In order to meet the demand for complex fertilisers, which had been imported on a large scale from abroad, a Diammonium Phosphate Plant was set up in Samsun by the Nitrogen Industry Corporation. This plant, with an annual capacity of 139,500 tons, has not as yet started production. According to installation specifications, the product

will be at least 48 % soluble as P_2O_5 in water and in citrate, and its nitrogen content will be at least 16 %.

A second plant is being put up in Mersin by the Mediterranean Fertiliser Corporation, but has not yet been put into production. The diammonium phosphate to be produced by this plant, with an annual capacity of 148,500 tons, will be 94-96 % soluble in water as P_2O_5 , and its total nitrogen content will be 18 %.

Our Institution, which considers the putting up of diammonium phosphate plants an appropriate development towards complex fertilisers in the fertiliser industry developing in our country, has attempted to formulate the standard for this kind of fertiliser, and the prepared draft has been accepted by the Technical Committee. Together with the previously prepared Standards for Superphosphate, Triple Superphosphate, Ammonium Phosphate, and Ammonium Nitrate, all the standards for locally produced fertilisers have now been completed.

STANDARD FOR PLOW SHARES FOR TRACTOR MOULDBOARD PLOWS

p. 16-17

No direct use has been made of any foreign standard in drawing the above-mentioned standard, because there is no standard on this subject in other countries. There is only a standard concerned with general principles among the Russian Standards, while the German standards give information only about the material. That is why the standard has been prepared by means of a large-scale study of the existing plow types, and has an original character from the viewpoint of standardising the types that conform to the conditions of our country.

The agricultural tractors used in our country in agriculture attain 100,000 in number. If it is accepted that each tractor utilises 3 plough bodies and that the plow share is changed in one season, this branch of industry, supplying a market of 300,000 plow shares annually, forms an important part of the agricultural machinery industry. The plow shares undergo abrasion and breakage in the soil. It is very important that an optimum balance be obtained between these two features, which the material gains by means of irradiation, because excessive hardness increases breakage. Ideally, the plow share has to be hard enough not to abrade, but as against this it must be pliable enough not to break due to excessive hardness. Thus the plow share, hitting underground obstacles like stones and roots, will not break because of this pliability.

It is necessary for the plow share, which is the most important part of the plow, to be changed as a result of abrasion. Furthermore, it must be shaped in different forms depending on the structure of the mouldboard according to the characteristics of the soil it is used on. Keeping these two considerations in view, the dimensions and types of the plow shares have to be specified, and especially the dimensions and tolerances of the connection holes have to be determined.

This standard has been prepared for the purpose of providing for the manufacture of this utensil, which as pointed out above plays an important

part in the agriculture of the country, in conformity with quality and requirements.
various questions addressed by the audience.

STANDARD FOR DRIED PLUMS

p. 19

The plum is a fruit which has a very broad area of occurrence in the moderate climate belt of the northern hemisphere of our world. There are many wild kinds in the continents of Asia, Europe, and America. Cultivated plums are derived directly from some of these or from hybrids.

Inspite of the fact that the number of plum trees and the fruit production thereof attains a considerable amount in our country, it does not represent a large share in our domestic and foreign trade. The reason for this is that a large majority of the existing trees are planted as untidy orchards or as boundary trees, and that local kinds without market value are developed.

That is why most of the produced plums are consumed fresh by the family or the relatives of the producer, or are used as home feed after drying, or else are consumed in the form of dried pulp.

The fact that a large majority of the plum trees are not in the form of orderly commercial orchards deprives them of the necessary culture measures and maintenance.

The localities, where the culture kinds are raised in the form of tidy orchards or where its agriculture is developed in that form, are the Marmara, Aegean, Mediterranean, and Black Sea regions, and the fairway regions of Kastamonu, Tokat, Afyon and Kütahya provinces.

In the last years the areas, where early plums and other standard kinds are raised, have been increasing every year, and standard edible fresh plums have become ample on the markets.

Another factor, which influences the spread of plum raising, is the development in the fruit juice industry.

A certain amount of dried plums are exported every year from our country. The dried plum export, which attains 500 tons in some years, has fallen off during the last years. This is caused by the fact that the other dry - plum producers are effecting controlled exports to markets in conformity with standards, and that the plants of the developing fruit juice industry are buying up the plum produce at the high prices.

In view of the above, the **Standard for Dried Plums**, under the number UDK 634.22 was drawn up according to TS 1204 and to international classification.

The article provides technical information about the dried plum standard.

IEC GENERAL ASSEMBLY ENACTED IN ATHENS

p. 20

The 37th General Assembly of the International Electrotechnical Committee was held in Athens this year between the dates of 31 October and 11 November 1972. During these activities, undertaken by more than twenty technical committees and sub-committees, our country and the Turkish Standards Institution were represented by a delegation of 9 persons under the chairmanship of Prof. Dr. Necmi Tanyolac of the teaching staff of the Boğaziçi Uni-

versity, who is also a member of the TSE Board of governors.

Prof. Dr. Adnan Ataman, Prof. Fikri Uzgoren, Prof. Abdi Dalfes, Prof. Dr. Muzaffer Özka, and Prof. Mehmet İnan from the İstanbul Technical University, Prof. Haldun Gürmen from the Boğaziçi University, and Engineers Mücteba Baharalilar and Niyazi Dağışan from the Electrical Study Administration were members of the Turkish delegation.

According to information received from Prof. Dr. Necmi Tanyolaç, the chairman of the Turkish delegation, in addition to the normal work of the technical committees preparing the standard drafts, the council, constituting the IEC General Assembly, also completed its meetings and took important decisions that concern our country as well.

We submit below the summaries of these decisions:

1. Since the standards, prepared by the national standardisation organisations of the developing countries, also aim to protect industry, they have a limiting effect on international trade just like customs barriers. In order to reduce this effect of international standards and to develop international trade it was decided:

(a) That, while allowing the IEC member countries to use their marks indicating conformity of their electrical industry products with their own national standards, it was necessary for these to conform to the ISO and IEC standards thereon.

(b) That the quality guarantee documents, pertaining to the components used in the electronics industry, should be issued by a new organisation to be set up by IEC, and that a constituent committee, having two representatives each from every country, be formed to determine the work bases of the said organisation.

2. In conformity with the decisions taken at the international Conference on Environmental Problems, which was held in Stockholm in June 1972, and in which our country also participated, it was found suitable for the technical committees, that would prepare the international standards for the instruments to measure air contamination and for measuring methods, to be set up by IEC.

3. It was decided that preliminary work should be started on preparing the standards for Laser rays, for highway vehicles operating with electricity, and especially for motor vehicles.

CERTIFICATION COMMITTEE (CERTICO) MEETS

p. 20

The fifth meeting of CERTICO was enacted on 29-30 November 1972 in Geneva at the ISO building. The first meeting was opened at 9:30 by the Chairman H.A.R. Binney. The meeting was attended by R. Frontard (France), Karl S. Geiges (USA), J.E. Kean (Canada), Reihlen (Germany), D. Shepherd (England), L. Simonsson (Sweden), M. Uyguner (Turkey), T. Wakabe (Japan), and J.W. van Zwieten (Holland). The administrator of the Geneva Office, R.H. Ford, attended instead of Teichmann from South Africa. The Russian representative Glichev did not attend the meeting. Furthermore, de M.P. Ailleret, L. Gren, and A. Winkler from IEC, who had studied the ISO Council decisions at the Athens meeting and were delegated to defend their views at CERTICO, also attended the meeting. R.W. Middleton and Miss B.

Frey from ISO as well as J. Blanc from IEC were also present at the meeting.

After the chairman opened the meeting with a short talk, the 1st and 2nd items on the agenda were dealt with. These items concerned the opening of the meeting, acceptance of the agenda, and the submission of the minutes of the previous meeting.

The fourth item on the agenda concerned the problems connected with the minutes of the meeting. Certain matters that had been previously accepted by CERTICO had been submitted to the approval of the Council, which at its meeting in September, had approved the said decisions on condition that they be accepted by IEC also. At its Athens meeting the IEC had studied these documents and now brought its views to this meeting. The said views were directed at articles 3 and 10 of the «Certification and the principles code in the administration of standards concerned therewith», contained in the document (Document 60/1972) marked ISO/CERTICO 34 approved by the ISO Council. After day-long discussions a result to be implemented by both Organisations was arrived at. According to this, the document in its final form would be published by ISO and IEC, and thereafter the views of the member countries would be obtained. In the meanwhile it was also decided that that IEC should show closer interest in the work of EXCO and CERTICO. It was found especially suitable for closer cooperation to be established on the subject of «reference to standards».

Three different subjects were included in the 5th article of the agenda. The first of these concerned the helmets of those using motor cycles. The Chairmanship of CERTICO had previously sent out a questionnaire to members, and asked for their views. In the explanation given by D. Shepherd on behalf or the Chairman, it was pointed out that only Germany, France, England, Sweden, and Turkey had sent in answers, that this matter would be properly enlightened after receipt of the answers to come from the other countries, and that the final result would be brought up at the next meeting. Accordingly it was found suitable for BSI to prepare a report according to the answers to be received.

As the second subject, the document for assisting the discussions of certification subjects, which document had been prepared jointly by J.W. van Zwieten and Shepherd, and which had now been reviewed by Gieges and Kean, was taken up, and it was decided to develop it in the light of the discussions held. It was then found suitable that the questionnaire, prepared previously by Kean and relating to determination of certification systems, be simplified and sent to members, and that in order for it to be ready for the next meeting the answers be sent in quickly.

The sixth article of the agenda related to the definition of a lot of terms. The chairman pointed out that this document which brought together various definitions drawn up by organisations like ISO, IEC, GATT, ECE, EOQC, and CENELOCOM, was as yet not sufficiently developed, and it was decided that the terms sub-committee should work in the afternoon of 30 October, and bring the results to the next meeting.

It was found suitable for the next meeting to be held in Geneva on 12-13 April 1973.